

POROČILA

SLOVENSKE FRANČIŠKANSKE PROVINCE SVETEGA KRIŽA

LETO 2014 • LXVIII. • ŠTEVILKA 1

- Dokument PS 2013:
NOVO VINO V NOVE MEHOVE

VIDEL SEM GOSPODA!

Pismo generalnega ministra za veliko noč 2014

POROČILA

SLOVENSKE FRANČIŠKANSKE PROVINCE SVETEGA KRIŽA

VSEBINA

IZ GENERALNE KURIJE

Pismo generalnega ministra za Veliko noč:	
Videl sem Gospoda!	3
Napoved generalnega kapitlja 2015:	
Vsem ministrom in kustosom	6
Generalni definitorij pri papežu Frančišku	6

IZ PLENARNEGA SVETA REDA

Novo vino v nove mehove	7
Predstavitev	8
I Navdihujoča načela	
Uvod	9
Bratje v občestvu	9
Poklicani k bratskemu občestvu	10
Živeti bratsko občestvo v majhnosti	11
Dokument plenarnega sveta reda 2013	13
II Odlučitve in predlogi	13
Sredstva bratskega občestva	13
I. Odlučitve	15
Število generalnih definitorjev	15
Način volitev	15
II. Predlogi	15
Izvolitev slovesno zaobljubljenega brata laika kot zakonitega glasovalca na gen. kapitlju	15
Generalni minister	16
Provincialni minister in kustos	16
Konference provincialnih ministrov	16
Tajništva in uradi generalne kurije	17
Generalni kapitelj 2015	17

Prihodnost naših struktur v službi bratstva in poslanstva	18
---	----

JUŽNOSLOVANSKA KONFERENCA PROV. MINISTROV OFM

Seja Južnoslovske konference prov. min. OFM	24
---	----

IZ PROVINCIALATA

Pismo provincialnega ministra za Veliko noč:	
Iščite in boste našli	27

IZ TAJNIŠTVA PROVINCE

Zapisnik 4. redne seje prov. definitorija	29
Zapisnik 5. redne seje prov. definitorija	30
Statistika 2014	31

IZ VZGOJNIH HIŠ

Noviciaški obisk Svete Gore	33
Obisk br. Damjana pri Reškemu nadškofu	33
Obisk staršev in sorodnikov v klerikatu	34

IZ ŽIVLJENJA IN DELA PROVINCE

p. Anton Jerman: 70-letnik	35
Brezje	35

RAZNOTEROSTI

Prešernova akademija	36
Pastoralne razmere	40
Znova začeti pri Kristusu	42
Odnos do branja	44

... IN NAJ MOLIMO ZA RAJNE!

+ p. Lojze (Stanislav) Kos	45
----------------------------	----

NASLOVNIK PROVINCE	47
--------------------	----

Kolofon

Poročila leto 2014 (LXVIII) številka 1
Izdala: Slovenska frančiškanska provinca sv. Križa
Prešernov trg 4, 1000 Ljubljana.
Ureja: br. Janez Papa
Odgovarja: br. Stane Zore
Redni sodelavci: p. Darko Žnidaršič,
p. Krizostom Komar, p. Tadej Inglič
Grafična priprava: br. Dragan Vampola
Tisk: Repovž d.o.o., Grosuplje

Pismo generalnega ministra za veliko noč 2014

Videl sem Gospoda!

Dragi bratje,
Aleluja! Kristus je vstal!

Sveti Bonaventura nam v 20. poglavju *Komentarja k Janezovemu evangeliju* predstavlja podobo vstajenjskega jutra. Ključni lik te pripovedi je Marija Magdalena, ki jo svetnik prikaže kot vzor "čuječnosti v iskanju kot tudi prizadevnosti v oznanilu" (20,2). Po Bonaventuri je, kot bi Jezus izgovoril besede "Pregovorov 8,17": Kateri me iščejo, me najdejo" (prav tam). Potem nadaljuje s portretom Marije Magdalene in pravi, da je po srečanju z vstalim Gospodom postala skrbna oznanjevalka apostolom: "Gospoda sem videla in to mi je povedal" (n. d. 20,18).

Ko obhajamo velikonočni praznik, vas spodbujam, bratje, da v tej dvojni podobi Marije Magdalene odkrijete čuječo iskalko in skrbno oznanjevalko, vzor, kako lahko izpričujemo življenje vstalega Gospoda Jezusa. Tudi mi smo poklicani, da bi bili čuječi v iskanju Kristusa na vseh področjih našega življenja, v vsakdanjih razmerah, v katerih se znajdemo, v mnogoterih kulturah, ki nas obdajajo zaradi globalizacije in pri uporabi interneta ali drugih komunikacijskih sredstev. Kot Marija Magdalena smo tudi mi poklicani, da bi bili skrbni v oznanjevanju tega, kar smo videli in doživeli v svojem življenju, vstalega Gospoda Jezusa, in pri delitvi te vesele novice z vsemi, ki jih srečamo.

Čuječe iskanje

Kot Marija Magdalena smo povabljeni, da bi bili čuječi v svojem iskanju. Naš serafski oče Frančišek se ponuja kot izjemen zgled tistega, ki gre povsem čuječ iskat vstalega Gospoda. Tomaž Čelanski nam pravi, da je bila „njegova najvišja težnja, njegova prevladujoča želja, njegova najtrdnjša volja popolnoma in vedno spolnjevati sveti evangelija in zvesto, z vso čuječnostjo, z vsem prizadevanjem, z vsem poletom duše in srca posnemati zglede našega Gospoda Jezusa Kristusa“ (1 Čel 30,84).

Kam pa naj gremo iskat vstalega Kristusa? Kaj vključuje to čuječe iskanje? Če si vprašanje postavimo resno, se bomo zavedli, da tega iskanja na noben način ne moremo omejiti. Pred približno petdesetimi leti nas je 2. vatikanski koncil izzval, da moramo „preiskovati znamenja časov“ (CS 4), in nas spomnil, da za naše iskanje vstalega Kristusa ni zaprt noben kraj. V številnih kulturah nas bo branje znamenj časov spodbudilo, da bomo po zaslugi medverskega in medkulturnega dialoga srečali druga velika verska ali kulturna izročila. V drugih okoljih nas bo iskanje lahko pripeljalo do tega, da bomo obnovili dialog z znanostjo v zvezi s pomembnimi vprašanji za sedanji čas. V drugih okoliščinah nas bo iskanje povabilo, naj vstopimo v dialog z novimi in s šele pojavljajočimi se kulturnimi gibanji. V vsakem primeru nas bo iskanje obvezalo, da si drznemo preko tega, kar je udobno: vodilo nas bo v bivanjska obrobja, kakor se je zgodilo s svetim Frančiškom. V nedavni apostolski spodbudi *Vesetje evangelija* (VE) nas papež Frančišek opogumlja, naj „zapustimo svojo udobnost in pogumno dosežemo vsa obrobja, ki potrebujejo luč evangelija“ (VE 20). Kot žene pri grobu še vedno slišimo besede angela: „Kaj iščete živega med mrtvimi? Ni ga tukaj, temveč je bil obujen“ (Lk 24,5-6). Naše željno in pozorno iskanje vstalega Kristusa nas bo vodilo k novim in

nepričakovanim obzorjem, če bomo odprli srce in um temu tako velikemu in istočasno tako zahtevnemu izzivu.

Pojavi se še drugo vprašanje: kako iskati vstalega Kristusa? Morda je najbolj preprost odgovor: s „spoštljivim poslušanjem“. Izredni generalni kapitelj 2006 je vsem bratom predlagal tako imenovano emavško metodo, ki je opisana kot srečanje, ki temelji na srečanju učencev z vstalim Kristusom. Ta metoda, nas je spomnil kapitelj, temelji na tem, da se „srečujemo; govorimo o tem, kar se nam je zgodilo; podelimo evangelij, ponovno beremo Vodilo; molimo in slavimo Boga ‘za vse njegove darove’; obhajamo bratsko občestvo; se vrnemo k bratom naših bratstev, k bratom in sestram vsega sveta z veselo novico, ki je spremenila naša življenja“ (GgP 45). Zato je to v bistvu metoda poslušanja: poslušanje bratov v skupnosti; poslušanje tistih, ki jim služimo, zlasti ubogih in odrinjenih; predvsem poslušanje glasu Boga, ki nam govori, Boga, ki vedno izhaja iz samega sebe, da bi nas prišel iskat in nas povabil, naj vstopimo v odnos z njim. Ko poslušamo Božji glas, se ponovno odločimo za pot spreobrnjenja, spreobrnjenja v mislih, v stališčih in v obnašanju. Tedaj se naše življenje spremeni zaradi čuječega iskanja in pozornega poslušanja. Šele ko smo srečali vstalega Gospoda Jezusa v molitvenem poslušanju, postanemo skrbne in smeje priče in evangelizatorji.

Dobro vemo, da bo pot zaznamovana z ovirami, ki nam bodo skušale preprečiti, da bi iskali vstalega Kristusa. Nekatere od teh ovir se porajajo iz naših osebnih omejenosti. Sam sveti Frančišek nas je posvaril, naj se „varujemo vsake prevzetnosti, prazne častihlepnosti, nevoščljivosti, lakomnosti, skrbi in prizadevanja za ta svet, opravljanja in godrnjanja“ (FPVod 10,7). Druge so posledica tega, da ostajamo na starih in udobnih krajih, medtem ko iščemo nove odgovore. Papež Frančišek nas spet izziva: „Pastorala v misijonskem ključu zahteva, da opustimo lagodno pastoralno vodilo, ki pravi: ‘Vedno smo delali tako.’“ (VE 33). Klic vstalega Kristusa je klic k sveti novosti, da objavemo radikalno novo in drugačno vizijo lastnega življenja, dostojanstva in dobrote tistih, ki nas obdajajo, ki so, kakor nas spominja sveti Frančišek, vsi naši bratje in sestre, in drugačno vizijo lepote in dostojanstva vsega stvarstva, s katerim smo poklicani slaviti Boga. Naša bratstva morajo vedno gledati ven; ne smejo biti skupine, ki so zaprte same vase. Naše poslanstvo je v tem, da vse seznanimo z Božjim kraljestvom (prim. Legper 37; Pr 03 str. 33) oziroma z močjo vstalega Kristusa. To pričevanje lahko uresničimo najprej z vsakdanjim pričevanjem življenja, živetege v milosti in ljubezni, šele potem pa s pričevanjem naše besede.

Prizadevno oznanjevanje

Kar se začne z iskanjem in poslušanjem, se konča z oznanjevanjem vstalega Kristusa. Kot Marija Magdalena postanemo prizadevni oznanjevalci, ki razglašajo: „Gospoda smo videli in on nam je to povedal.“

Že nekaj časa se veliko govori o „novi evangelizaciji“. Papež Frančišek je še dodatno pojasnil ta pojem, ko je govoril o misijonski evangelizaciji in vso Cerkev spomnil, da Bog vsakega krščenega kliče, naj bo misijonar in naj pričuje o moči vstajenja v svojem življenju. Za nas, brate, to ni nekaj novega. Generalne konstitucije definirajo vseobsegajočo naravo takšne evangelizacije: „Kjerkoli so in karkoli delajo, se morajo bratje posvetiti delu evangelizacije: tako v bratski skupnosti s kontemplativnim življenjem, spokornostjo in raznim delom za bratstvo; tako v človeški družbi z intelektualnimi in materialnimi opravili, s pastoralnim delom na župnijah in drugih cerkvenih ustanovah; in končno tako, da oznanjajo prihod Božjega kraljestva s pričevanjem preproste frančiškanske navzočnosti“ (GK 84).

Ista bivanjska in kulturna področja, ki nas vodijo k iskanju vstalega Kristusa, pa pogosto potrebujejo luč evangelija. Naše globalizirane in na „YouTube“ prenesene kulture tako kot zrak, ki ga dihamo, prepajajo naše življenje, da nam jih ne uspe več identificirati. Preprosto jih jemljemo kot samo po sebi umevne. Kultura nas namreč lahko vodi h Kristusu, lahko pa nam tudi prepreči, da bi poslušali njegov evangelij. Če evangelij ni oznanjen na način, ki je uglašen z našo kulturo, ga ne moremo poslušati. Istočasno pa je vsak poskus oznanjevanja evangelija, ki si ne upa izzvati naše kulture, v nevarnosti, da bo našim bratom in sestram preprečil, da bi v polnosti sprejeli Kristusa. Kot bratje moramo pospeševati tiste kulturne vidike, ki razodevajo navzočnost vstalega Kristusa med nami, poleg tega pa moramo izzvati tiste vidike, ki nam skrivajo njegovo navzočnost ali nam preprečujejo, da bi v polnosti doživeli njegovo navzočnost, darovalko življenja, in da bi jo delili z prizadevnim oznanjevanjem. Kako lahko s potrebno prizadevnostjo uresničimo to oznanilo? Sveti Frančišek bi nam odgovoril, naj oznanjamo s ponižnostjo, ko se kot nosilci evangelija zavedamo svojih grehov in meja. Papež Frančišek je podobno svetoval, da se misijonarsko srce zaveda lastnih meja in „se nikdar ne zapira vase, nikdar ne išče svoje varnosti, nikdar se ne odloča za togo obrambo samega sebe. Ve, da mora samo rasti v razumevanju evangelija in v razločevanju poti Duha. Ne odpove se možnemu dobremu, čeprav tvega, da se umaže s cestnim blatom“ (VE 45).

Jasno je, da se takšno oznanjevanje začne z molitvenim razločevanjem. Tomaž Čelanski navaja svetega Frančiška, ki pravi: „Pridigar mora najprej v molitvi na skrivnem zajeti to, kar bo potem razlival v govorih. Najprej se mora znotraj ogreti, da ne bo navzven izgovarjal mrzlih besed“ (2 Čel 72,163). Ko vstopimo v to molitveno razločevanje, slišimo angela, ki nam namenja iste besede, ki jih je izrekel ženam pri grobu: „Pred vami pojde“ (Mr 16,7). In tako se sklene krog. Opogumljeni za prizadevno oznanjevanje evangelija ponovno odkrijemo, da moramo ostati čuječi v svojem nenehnem iskanju.

Bratje, ko se ponovno potapljamo v velikonočno skrivnost, si želim, da bi se vsi lahko popolnoma in brez zadržkov posvetili čuječemu preiskovanju znamenj časov, medtem ko kot Marija Magdalena na vseh področjih našega življenja in kulture iščemo vstalega Kristusa. To sveto nalogo uresničujemo kot bratje v bratstvu, skupaj z vsemi člani Frančiškove družine, s Cerkvijo in z vso človeško družino. Vstalega Gospoda Jezusa ne iščimo v praznih grobovih, ampak v resničnosti našega vsakdanjega življenja. To iskanje naj nas potem pripelje do poglobitve našega prijateljstva z Gospodom Jezusom po molitvi in kontemplaciji. Pustimo, da nas to iskanje potisne iz naših udobnih hiš, iz naše navajenosti, iz tradicionalnih načinov življenja naše krščanske in frančiškanske poklicanosti. Umažimo si roke in noge, ko hodimo za vstalim Gospodom, ki se odpravi na bivanjska obrobja, kjer bomo pričevali o sočutju, usmiljenju in ljubezni vstalega Gospoda Jezusa, kar smo sami že doživeli.

„Aleluja! Gospod je zares vstal!“

Vsem vam, bratje, želim vedro in blagoslova polno veliko noč!

Rim, 5. marca 2014
pepelnična sredo

*br. Michael Anthony Perry, OFM
generalni minister*

Napoved generalnega kapitlja 2015

Vsem ministrom in kustosom

*Dragi bratje ministri in kustosi:
Gospod naj vam da svoj mir!*

Najprej vas želim bratsko pozdraviti in vam zaželeto novo leto, polno Gospodovih blagoslovov. Obračam se na vas, da bi vam dal nekaj informacij, ki se mi zdijo pomembne, v zvezi z generalnim kapituljem leta 2015. Med tempo forte meseca januarja 2014 je generalni definitorij določil, da bomo generalni kapitelj obhajali od 10. maja do 7. junija 2015. Zato vas prosim, da že sedaj to vpišete v svoj koledar. Istočasno je generalni definitorij ob upoštevanju mnenja, ki ga je izrazil Plenarni svet reda v Konstančinu na Poljskem, določil, da bo generalni kapitelj v Assisiju, pri sveti Mariji Angelski. Glavna tema kapitlja bo: „Bratje in manjši v našem času“ (Fratres et minores nostra aetate); poleg tega se bomo lotili tudi tem, ki jih predvideva naša zakonodaja.

Poleg tega se je generalni definitorij odločil, da vas prosi za predloge v zvezi z možnimi spremembami *Generalnih statuten*. Zadnji rok, do katerega morajo predlogi priti na generalno tajništvo, je mesec junij 2014, tako da bo dovolj časa, da se predloge preuči in se jih dovolj zgodaj predstavi udeležencem kapitlja, da jih bodo lahko obravnavali na kapitulju. Predloge je treba poslati na tajništvo generalnega kapitlja, na naslov elektronske pošte: capgensec@ofm.org.

Spodbujam vas tudi, da na svojih provincialnih spletnih straneh poskrbite za primeren prostor, da boste vse brate obveščali o pripravi na generalni kapitelj 2015. To odločitev smo sprejeli skupaj z definitorijem, da bi zagotovili, da bi imeli bratje, ki bi bili primerno obveščeni, večji možni vpliv na ta življenjski dogodek reda.

Istočasno vas prosim, da v svojih srcih in molitvah daste dovolj prostora prihodnjemu generalnemu kapitulju, da bi nam Sveti Duh stal ob strani in nas vedno spremljal. Naj Kraljica serafskega reda prosi za nas, slednike sv. Frančiška Asiškega v svetu, da bomo postali pristni manjši bratje za naš čas. Z globoko hvaležnostjo za službo, ki jo opravljate, vas pozdravljam po priprošnji našega serafskega očeta.

Vaš

*Fr. Michael Anthony Perry, OFM
generalni minister*

Prot. 104463

Rim, 26. 1. 2014

Generalni definitorij pri papežu Frančišku

V soboto, 15. marca 2014 je njegova svetost papež Frančišek sprejel v zasebno avdienco generalnega ministra br. Michaela A. Perryja OFM in celoten generalni definitorij.

Med srečanjem je papež najprej zelo bratsko in prijateljsko močno poudaril nujno in neodlo-
žljivo obvezo za vse manjše brate, da s pričevanjem evangelija, če je potrebno tudi z besedo, ponesejo v svet Božje usmiljenje.

Poleg tega je v luči generalnega kapitlja 2015 opozoril na milost »biti manjši« v poklicanosti manjših bratov, ki se mora kazati v preprostem in ubogem bratskem življenju ter v pazljivi in pozorni delitvi z vsemi, predvsem z ubogimi in obrobnimi.

Vir: Fraternitas, april 2014

CONSILIUM PLENARIUM
ORDINIS FRATRUM MINORUM
Konstancin-Jeziorna, Poljska 2013

NOVO VINO V NOVE MEHOVE

Mt 9,17

Plenarni svet OFM
17. - 30. novembra 2013

RIM 2014

Urad za komunikacijo
Generalna kurija manjših bratov
Via Santa Maria Mediatrice 25
00165 – Roma

PREDSTAVITEV

*Dragi bratje,
Gospod naj vam podari svoj mir!*

Z veliko hvaležnostjo in veseljem vam predstavljam *Sklepni dokument plenarnega sveta reda*, ki je bil od 17. do 30. novembra 2013 v Konstancin-Jeziorna na Poljskem. Na tem srečanju je sodelovalo triinštirideset bratov z aktivnim glasom. Srečanje se je navdihovalo pri izzivu, ki ga je Jezus predlagal svojim učencem in vsem nam: "Novo vino v nove mehove" (Mt 9,17). Ta tema nas kot red spodbuja, da bi stalno iskali glas Gospoda Jezusa, ki deluje v naših bratstvih, katerih temeljna odgovornost je oblikovati občestvena središča, tako da bodo lahko posamezni bratje in bratstvo postali žive priče Božje dobrote in usmiljenja, ki nenehno delujeta med nami, in da bodo lahko šli v svet kot "kot najmanjši" bratje evangelija.

V navdihujoči apostolski spodbudi Veselje evangelija papež Frančišek na različne načine govori o "novem vinu" in o "novih mehovih", za katere moramo pristno pričati:

Vsakokrat, ko se skušamo vrniti k izviru in ponovno pridobiti izvirno evangelijsko svežino, se pojavijo nove poti, ustvarjalni načini, druge izrazne oblike, zgovornejša znamenja, besede z bogatim prenovljenim pomenom za sedanji čas. V resnici je vsaka pristna oznanjevalna dejavnost „nova“. (št. 11).

Plenarni svet reda 2013 je imel štiri posebne cilje. Prvi: določiti "število in način izvolitve generalnih definatorjev, ki jih mora izvoliti generalni kapitelj 2015", pri čemer je bil plenarnemu svetu dan "odločilen glas glede te zadeve" (*Nosilci daru evangelija, Naročilo* 46). Drugi: "Sodelovati pri pripravi naslednjega generalnega kapitlja in svetovati glede kraja kapitlja (GK čl. 194 §5). Tretji: "Obravnavati ekonomska vprašanja reda" (GK, čl. 194 §6). Kočno: "Pomagati generalnemu ministru in definatoriju pri vodenju in animiranju reda (GK, čl. 194 §1). Vodstvo reda in člani plenarnega sveta so v resnici izredno zavzeto kolegialno delali za dosego teh ciljev.

Plenarni svet, ki je skušal izpolniti svojo odgovornost do reda, si je prizadeval tudi za to, da bi se "vrnil k izvirom in spet pridobil prvotno svežino" življenja manjših bratov, ki je zakoreninjeno v evangeliju. "Nove poti" in "ustvarjalne metode", ki naj jih ustvarjamo v redu, v Cerkvi in v svetu, kakor nas vabi papež Frančišek, so vsakdanje naloge vsakega brata vesoljnega bratstva. Plenarni svet predstavlja nadaljnji prispevek poti duhovne revitalizacije in obnove. Ko se pripravljamo na generalni kapitelj 2015, moramo vsak posebej in vsi skupaj odpreti srca za delovanje Božjega Duha; vedno globlje moramo stopati vase, da bomo poslušali in razločevali glas Božjega Duha, ki deluje v življenju bratov, ko oblikuje močne človeške in duhovne vezi med brati v bratstvu; na stežaj moramo odpreti vrata naših bratstev vsemu Božjemu ljudstvu in stvarstvu, tako da vedno znova stopamo na pot majhnosti in popotništva. Ta pot nas bo pripeljala do polne izpolnitve zapovedi "novo vino v nove mehove" kot *fratres et minores*. Želim si, da bi vsak izmed nas imel pogum, da bi z odprtimi rokami sprejel klic evangelija k tej sveti novosti!

Bratsko

*br. Michael A. Perry, OFM
vaš služabnik in generalni minister*

Prot. 104542

Navdihujoča načela

Uvod

1. Za življenje našega reda v zgodovini je bila vedno značilna zavzetost za poslušanje in odgovarjanje na voljo Boga, ki v svojem Sinu Jezusu Kristusu in v vzvišenem dejanju svojega izničenja kliče tudi nas, manjše brate, naj se izničimo, da bomo skladni z darom, ki smo ga prejeli v svoji poklicanosti, živeč novost evangelija ne kot spomin, s katerim bi se ponašali, ampak kot izziv, ki ga moramo sprejeti.
2. Novost, h kateri je poklican naš red, ne pomeni spremeniti vse, ker je bilo doslej neučinkovito, zastarelo ali preseženo. Evangelij je vedno nov in naše bratstvo, ki je svoje bivanje zasidrilo v ljubljene Sina, postane tudi samo novost. Vendar se zdi, da je po dolgi poti dozorevanja, ki se je začela s plenarnim svetom v Guadalajari (Mehika) leta 2001, danes čas, ko je treba nekatere mehove, oziroma nekatere naše strukture prenoviti, da bi bolje ohranjale vino evangelija, da bi ga ponudili bratom in sestram našega časa.
3. Generalni minister br. Michael Perry je na začetku našega dela v skupščini dejal, da "mora ta Plenarni svet izzvati v nas občutek novega življenja", ko dovolimo „Bogu, da je v središču našega življenja, našega razmišljanja in razločevanja, v središču naših struktur in reda." Strukture ne smejo pogasiti novosti evangelija, ampak morajo postati zanj razpoložljive s preseganjem nevarnosti samozadostnosti in z vstopanjem v perspektivo odnosnosti, medkulturnosti, afektivne in efektivne bratske razsežnosti, ki je v evangelijski ljubezni pozorna do življenja drugih.
4. Ob upoštevanju zgodovine poljskega naroda, ki je bila polna pomembnih in tudi tragičnih trenutkov v boju za obrambo svobode, sprejemamo zgled življenja in pričevanja sv. Maksimiljana Kolbeja in blaženega Jerzyja Popiełuska – ki smo ju spoznali preko krajev njunega zemeljskega življenja – da bi se soočili z izzivi, ki so navzoči v naših družbenih, narodnih in krajevnih resničnostih, ki potrebujejo nove in resnične priče evangelija, preroška in pristna znamenja, ki razkrinkavajo lažne vrednote našega časa (prim. GK 67). *Instrumentum laboris* plenarnega sveta nam je svetoval, naj si pridobimo novo miselnost, da bomo ponudili nove odgovore na vseh ravneh, tako na osebni ravni kot na ravni naših struktur, da bi te bile resnični izraz našega življenja manjših bratov, ki so vključeni v življenje in v družbo.¹
5. Vendar pa je sprememba struktur nerodovitna, če se ne spremeni naše osebno življenje, če evangelij ni v središču naše poklicanosti: "obstaja še drug, veliko globlji proces prestrukturiranja, do katerega mora priti, proces, ki ima opraviti tudi s spreobrnjenjem uma in srca, prestrukturiranje vsakega manjšega brata, da bi vsak brat dovolil Božjemu Duhu, da bi ga vodil po poti trajnega spreobrnjenja."²

Bratje v občestvu

Naj se vsi brez razlike imenujejo manjši bratje (FNPVod 6,3)

Bratje, začnimo! (1Čel 103)

6. V *Življenju blaženega Frančiška* Tomaž Čelanski poroča o izreku, ki ga je Frančišek Asiški namenil svojim bratom: "Začnimo, bratje, služiti Gospodu Bogu, ker smo doslej storili malo ali nič!" Ni si domišljjal, da je osvojil cilj.

1 Prim. *Instrumentum laboris* Plenarnega sveta reda 2013, št. 2.1.5; 2.1.6; *Nosilci daru evangelija*, Dokument Generalnega kapitlja reda 2009, št. 14; 29.

2 Br. Michael A. Perry, *Prihodnost naših struktur v službi bratstva in poslanstva v današnjem svetu*. Nagovor generalnega ministra Plenarnemu svetu reda 2013, št. 12.

Neutrudno je vztrajal v svetem sklepu glede svete prenove in je stalno upal, da lahko vedno začne od začetka" (1 Cel 103). Ob podpori Frančiškovega duha in gnani od njegove spodbude smo med plenarnim svetom v Konstancin-Jeziorna potrdili – kakor so naredili naši bratje v Guadalajari – da je oseba brata-v-odnosu temeljna struktura našega reda.³ Iz te temeljne predpostavke so privrela razmišljanja, odločitve in usmeritve, ki jih kot odgovor na naročilo, ki nam ga je zaupal Generalni kapitelj 2009, s tem dokumentom predstavljamo vsem vam, bratom reda manjših bratov.

7. Poleg tega vam želimo posredovati veselje bratskega občestva, ki smo ga živeli na Poljskem: kot bratje, prihajajoči iz različnih delov sveta – nekateri so zaznamovani s hudim trpljenjem in spopadi, ki včasih otežujejo zvesto življenje poklicanosti manjših – smo med seboj delili milost naše poklicanosti in zavzetost v izpričevanju moči frančiškanske karizme ter njene preroške veljave za današnji svet.

Poklicani k bratskemu občestvu

Nič torej od svojega ne pridržite sebi! (FPre 29)

8. Temelj poklicanosti vsakega manjšega brata je klic, ki mu ga namenja Bog, da bi živel v občestvu z Njim, z brati in s celim svetom z izpolnjevanjem "svetega evangelija našega Gospoda Jezusa Kristusa z življenjem v pokorščini, brez lastnine in v čistosti" (FPVod 1,1) v našem času in za naš svet. To je naše vodilo in življenje (prim. GK 1§1; za obrazec zaobljube glej GK 5).

9. Ta klic je v bistvu oseben in je velika skrivnost. Razumemo ga samo toliko, kolikor vsak izmed nas živi evangelij našega Gospoda Jezusa Kristusa, hodeč po njegovih stopinjah, dokler ne pridemo do točke, ko lahko rečemo: "Skupaj s Kristusom sem križan; ne živim več jaz, ampak Kristus živi v meni" (Gal 2,19-20). Zaradi tega nam spodbuda brata Frančiška v *Pismu celotnemu redu* še naprej govori z aktualnostjo, ki je enako veljavna danes kot takrat, ko je bila napisana: "Nič torej od svojega ne pridržite sebi, da vas popolnoma sprejme On, ki se vam vsega daje" (FPre 29).

10. Ta domačnost, to občestvo s Kristusom, ni zaradi brata samega. Je zaradi evangelija. Zato mu Gospod daje brate in njega daje v dar njim. V bratskem občestvu se mi, manjši bratje, učimo, kaj pomeni hoditi po stopinjah Njega, ki je prišel, da bi služil in ne da bi mu služili (prim. Mt 20,28), in se učimo darovati vsem kot manjši bratje (prim. GK 64). Na ta način bratje s pričevanjem svojega življenja vabimo vse ljudi k spoznanju njihovega dostojanstva Božjih otrok in k prenovi obličja zemlje (prim. FPre 9; poleg tega GK 83 §2 in 87 §1).

11. S tega vidika občestvo, h kateremu smo poklicani, zaobjema edinstveno identiteto vsakega brata kot Božjega otroka, in vsakega kliče k medsebojni izmenjavi darov, da bi sami sebe ponudili kot dar drug drugemu in kot dar svetu tako kot bratje kot tudi kot bratstvo (prim. GK 40). Občestvo podpira našo svobodo Božjih otrok in nas prav v tej svobodi vabi, naj z ljubečim srcem odgovorimo na Božji glas, medtem ko nam Bog govori po vezeh občestva, ki jih kot bratje delimo med seboj in z našim svetom. Končno nas občestvo napolnjuje s tistim veseljem, ki lahko privre samo iz osebne intimnosti s Kristusom (prim. Jn 15,11), ki nas po svojih stopinjah vodi k življenju, ponujenem v služenje vsem bratom in sestram, tistim, katerih revščina in bolečine se dvigajo proti nebu kot krik, na katerega Najvišji odgovarja s tem, da pošlje nas, manjše brate.

12. Življenje občestva – občestva s Kristusom, občestva z brati, občestva z vsemi ljudmi in s stvarstvom – je srčika poklicanosti vsakega brata in je zaradi tega temeljno za našo identiteto manjših bratov. Občestvo je

³ Prim. *Bratstvo v poslanstvu v svetu, ki se spreminja*. Dokument Plenarnega sveta reda 2001, št. 2.

potemtakem na isti način temeljno za mrežo odnosov, v kateri živi vsak izmed nas kot član reda, zlasti odnosov, ki jih vzdržujemo z brati, ki so naši ministri.

Živeti bratsko občestvo v majhnosti

In nihče naj se ne imenuje „prior“! (FNPVod 6,3)

13. Da bi bratskemu občestvu dal življenje, je Francišek tiste, ki imajo oblast ministrov, imenoval bratje, in jih postavil za služabnike drugih bratov: „In nihče naj se ne imenuje „prior“, marveč naj se vsi brez razlike imenujejo „manjši bratje“. In drug drugemu naj umivajo noge (prim. Jn 13,14)“ (FNPVod 6,3-4).⁴ Takšno razumevanje oblasti v službi občestva zahteva negovanje posebnega načina oblasti s strani ministrov manjših bratov. Prva in najpomembnejša lastnost je bila in ostaja izrazita materinska nežnost: „Bratje, ki so ministri in služabniki drugih bratov, naj svoje brate obiskujejo in opominjajo ter jih ponižno in z ljubeznijo svare. Ničesar naj jim ne ukazujejo, kar bi bilo v nasprotju z njihovo dušo ali z vašim Vodilom“ (FPVod 10,1).

14. Brat Francišek nam v svojih spisih kaže, kako „v tipičnem slogu manjših“ živeti bratske odnose in oblast „kot služabniki in podrejeni vsem, miroljubni in ponižnega srca“ (GK 64), ne da bi si prilaščali vloge in službe.⁵ V *Potrjenem vodilu* beremo, naj bodo bratje, „kjerkoli so in pridejo skupaj, domači med seboj. Brez strahu naj drug drugemu razodevajo svoje potrebe; zakaj če mati hrani in ljubi svojega telesnega sina, koliko bolj mora vsakdo in hraniti svojega duhovnega brata“ (FPVod 6,7-9; prim. tudi FNPVod 9,10-11). Da bi zagotovil odnosnostno in vzajemno razsežnost oblasti, Francišek zase pridrži naziv „matere“ in ne naziva očeta, ko piše bratu Leonu, da bi mu pokazal svojo voljo (prim. *Pismo bratu Leonu* 3) v *Vodilu za bivanje v samoti* pa življenja bratov organizira na izmenjavi vlog mater in sinov (prim. FvodS 1-2).⁶

15. Zato lahko rečemo, da Francišek oblast v bistvu razume kot služenje in skrb, kot rojevanje bratov za evangeljsko življenje: „Ministri in služabniki naj se spominjajo, kar pravi Gospod: 'Nisem prišel, da bi se mi streglo, temveč, da bi sam stregel' (Mt 20,28); in da jim je zaupana skrb za duše bratov, za katere bodo morali dajati na sodni dan obračun pred Gospodom Jezusom Kristusom, če bi se kaj izgubilo po njihovi krivdi ali zaradi njihovega slabega zgleda“ (FNPVod 4,6). Mar tudi to pomanjkanje odnosnostne drže med nami, brati, ne povzroča v našem življenju preveč medosebnih sporov, šibak čut zaupanja in pripadnosti, ter težave v življenju v zvestobi in stanovitnosti, kakor je pokazala raziskava o „*Stanju v redu danes*“, ki je bila predstavljena med plenarnim svetom? V svojih bratstvih naredimo več prostora za medsebojno skrb, za nežnost in usmiljenje. Franciškov *Pismo ministru* imejmo za učinkovit model za upravljanje in reševanje sporov.

16. Druga bistvena značilnost sloga manjših je njegov radikalen duh odprtosti. Ministri morajo biti popolnoma na razpolago bratom: „Ministri naj jih sprejmejo ljubeznivo in dobrotljivo in naj bodo do njih tako domači, da bodo (bratje) lahko z njimi govorili in ravnali kot gospodarji s svojimi služabniki; zakaj tako mora biti, saj so ministri služabniki vseh bratov“ (FPVod 10,5-6).

4 V bratstvu, kakršnega je hotel Francišek, so vsi bratje enaki: „Vi vsi pa ste bratje. Tudi nikogar na zemlji ne kličite 'oče', zakaj eden je vaš Oče, ki je v nebesih. Tudi se ne imenujte učitelji, zakaj eden je vaš Učitelj, ki je v nebesih (Mt 23,8-10)“ (FNPVod 22,33-35).

5 „Gospod pravi: 'Nisem prišel, da bi mi stregli, temveč, da bi sam stregel' (Mt 20,28). Tisti, ki so postavljeni drugim za predstojnike, naj se ponašajo s to predstojniško službo toliko, kolikor bi se, če bi bili določeni za službo umivanja nog bratom. In kolikor se bolj vznemirjajo zaradi tega, ker jim je bilo odvzeto predstojništvo, kakor pa, če bi jim bila odvzeta služba umivanja nog, toliko bolj si pripravljajo nevarne priložnosti za dušo“ (FOpom 4).

6 Tudi Klara razume svoj odnos do Franciška, ko pripoveduje o videnju, v katerem jo svetnik kot mati hrani tako, da ji nudi mleko svojih prsi (prim. *Proces za kanonizacijo Klare Asiške* 3,93-97).

Prepričani smo, „da nas mora voditi k boljšemu razumevanju in poslušanju, oziroma k večjemu doživljanju *minoritas*, če evangelijsko vrši oblast.“⁷

17. Frančišek ni bil idealist, ki bi bil omejen v svojem razumevanju oblasti kot služenja. V *Vodilu* spodbuja brate-v-odnosu z njihovimi ministri: „Bratje, ki so podložni, pa naj se zavedajo, da so se zaradi Boga odpovedali lastni volji. Zato jim odločno zapovedujem, naj ubogajo svoje predstojnike v vsem, kar so Gospodu obljubili spolnjevati in ni proti vesti in našemu *Vodilu*“ (FPVod 10,2-3; prim. FOPom 3). Zloraba v bratskem občestvu prihaja ne samo s strani ministrov, ki se imajo za „višje“, ampak tudi s strani bratov, ki so pozabili, da so se pridružili občestvu bratov, s katerimi morajo hoditi po stopinjah Njega, ki ni prišel izpolnjevati svoje volje, ampak voljo Tistega, ki ga je poslal (prim. Jn 6,38). Tako Frančišek kliče vsem bratom, tako ministrom kot bratom, ki jim služijo, naj drug z drugim živijo v vzajemnem medsebojnem odnosu (prim. GK 45 §§2-3). Značilen slog manjših bratov v življenju oblasti in pokorščine – ki ga je hotel Frančišek in je zorel skozi osem stoletij ter ga potrjuje naša zakonodaja – je Cerkev pred kratkim predlagala vsemu posvečenemu življenju.⁸

18. Oblast med manjšimi brati je v službi občestva bratov med njimi samimi, s svetom in končno z Bogom, ki nas je poklical, da bi živeli sveti evangelij našega Gospoda Jezusa Kristusa (prim. GK 45 §1). Kadar je ta oblast dobro izvrševana, nas, brate, usposablja, da iz samih sebe naredimo govorico, s katero lahko razglušamo odrešilno Božjo ljubezen v Kristusu. Tako kot Frančišek tudi bratje nismo poklicani zaradi ljubezni do sebe, ampak zaradi ljubezni do Boga, in da bi pomagali do občestva vseh in vsega stvarstva v življenju Troedinega Boga (prim. Jn 17,18-23).

19. Frančiškovo bratstvo ima včeraj in danes v kapitlju (generalnem in provincialnem) najvišji izraz službe oblasti in vzajemne pokorščine. Bratje v poslušanju Božje volje, ki nas je poklical in nas pošilja, da ga oznanjamo, v kapitljih doživljamo izkustvo razločevanja in medsebojne podelitve tega, kar je vseč Gospodu. To je smisel obhajanja kapitljev v času binkoštnega praznika: naše življenje je življenje Duha in v Duhu, ki oblast in pokorščino živi v odgovoru njemu, ki nas je prvi poklical (1 Jn 4,19). Kot v Frančiškovih namenih sta binkošti in Porcijunkula kot „kraja“ za obhajanja kapitljev⁹ tudi za nas danes obveznost in priložnost za preverjanje naše identitete in poklicanosti-poslanstva v luči Gospodovega Duha, in zahtev, ki nam jih postavlja današnji kulturni in družbeni kontekst. Naj naše bratstvo doživi prenovljene „franciškanske binkošti“, ki naj v nas vžgejo strast za naš *način življenja* in nas odprejo, da bomo vsem velikodušno in z navdušenjem prinašali „veselje evangelija“.¹⁰

7 Br. Michael A. Perry, *Prihodnost naših struktur*, št. 9.

8 Prim. *Služba oblasti in pokorščine*. Navodilo Kongregacije za ustanove posvečenega življenja in družbe apostolskega življenja, Rim 1008, št. 25-26. Prim. Tudi *Perfectae caritatis*. Odlok o sodobni obnovi redovnega življenja 2. vatikanskega koncila, Rim 1965, št. 14; *Posvečeno življenje*. Apostolska spodbuda svetega očeta Janeza Pavla II. O posvečenem življenju in o njegovem poslanstvu v Cerkvi in svetu, Rim 1996, št. 43; ZCP 618.

9 Cf. *Rnb* 5,4; 18,2; *Rb* 8,2.5; *Lettera ad un Ministro* 13.21; CCGG 188.

10 Prim. *Evangelii gaudium*. Apostolska spodbuda svetega očeta Frančiška o oznanjevanju evangelija v sedanjem svetu, Rim 2013.

Consilium Plenarium
Ordinis Fratrum Minorum
Konstancin -Jeziorna, Polonia
17. - 30. novembra 2013

DOKUMENT PLENARNEGA SVETA REDA 2013

II

Odločitve in predlogi

Sredstva bratskega občestva

**Prav tako naj noben brat ne bo oblasten ali gospodovalen,
zlasti ne medsebojno**
(FNPVod 5,9)

20. V dnevih, ki smo jih preživeli v Konstancin-Jeziorni, smo delili veselje „novega vina“, ki nam ga je Gospod podaril s svojo osebo in svojim evangelijem. To ni dar samo za nas, pač pa je bil dan nam za druge. Zato je potrebno, da ima vedno novo vino evangelija in *našega načina življenja* „nove mehove“, nove ali prenovljene strukture, ki morajo biti v službi celovite poklicanosti bratov ter naj spodbujajo in olajšajo animiranje in zvestobo našemu biti bratje-v-poslanstvu za druge.

21. Za oporo pri delu smo imeli *Instrumentum laboris*, ki nas je vodil pri razmišljanju o splošni problematiki, ki je zadevala vodenje reda v skupnem „prepričanju, da morajo vse strukture biti v službi občestva in pripadnosti redu: ne gre za to ali ono provinco, to ali ono konferenco, ampak za karizmo in poslanstvo reda.“¹¹ „Naša prvenstvena skrb je namreč zagotoviti nadaljevanje navzočnosti naše karizme, ne pa preživetje obstoječih struktur.“¹²

22. Kot so Frančišek in njegova *fraternitas* poslušali Gospoda in zahteve svojega časa, je naš red isto počel skozi osemsto let svoje zgodovine. Na isti način hočemo tudi mi danes prilagoditi naše vodstvene in animacijske strukture, da nam bodo pomagale „bolj zvesto in bolj ustvarjalno živeti našo karizmo“ in da bodo „spodbujale boljšo komunikacijo, sodelovanje, soodgovornost, ustvarjalnost in občestvo med brati na ravni posameznih enot reda in v celotnem redu.“¹³ Bratska razprava in sprejete odločitve so vedno gledale na to, kako je Frančišek razumel oblast: ne kot „kot uveljavljanje moči in gospodo-

¹¹ *Instrumentum laboris* št. 3.5.

¹² *Reduciranje in prestrukturiranje*. Priročnik generalnega definitorija OFM, Rim 2010, str. 5.

¹³ Br. Michael A. Perry, *Prihodnost naših struktur*, št. 8.

vanja nad brati, kar ni ne evangelijsko ne usmiljeno,¹⁴, pač pa kot „navzočnost, ki je pomembna, bistvena in v službi bratov.“¹⁵

23. Ob konkretnih vprašanjih se je plenarni svet reda (PSR) vprašal, kdo je lahko dober generalni definitor? To se pravi, kakšna so merila za izvolitev generalnega definitorja? Na osnovi katerih načel se izvolijo? Katere sposobnosti se zahtevajo? Ob upoštevanju, da „popolnega“ definitorja ni, obstaja samo „možni“ definitor, navajamo nekaj značilnosti, povzetih po predhodnih dokumentih (prim. GS 149 §1), ki opisujejo *profil generalnega definitorja*:

Generalni definitor ima predhodno izkušnjo animacije in vodenja, ima nekatere sposobnosti in kvalitete, zaradi katerih je koristen v službi reda, sposoben živeti v mednarodnem bratstvu in delati v skupini (prim. GS 149 §2); je človek, ki je pripravljen na spremembe na osebni in strukturni ravni, tako da bo pomagal prenovi reda in definitoriju zagotovil določeno okretnost in prožnost pri delu. Generalni definitor mora tudi dobro poznati kulture. Poleg svojega jezika mora razumeti in se izražati v enem od treh uradnih jezikov reda, se pravi v italijanščini, španščini ali angleščini (prim. GS 149 §2).

Naloge generalnih definitorjev: „so izvoljeni za ves red, predvsem svetovati generalnemu ministru v tem, kar je primerno za življenje in poslanstvo reda; opravljati posebne naloge, ki jim jih zaupa generalni minister in animirati evangelijsko življenje med enotami in področji reda“ (GS 150). Poleg tega morajo spremljati neko zemljepisno in kulturno področje, in to je:

1. Odkriti kandidate za službo generalnega vizitatorja in stopiti z njimi v stik.
2. Narediti povzetek sklepnega poročila, ki ga je poslal generalni vizitator, in ga predstaviti generalnemu definitoriju.
3. Po razpravi v definitoriju generalnemu ministru pripraviti osnutek pisma, ki ga pošlje enoti reda po vizitaciji.
4. Spodbujati provincialne ministre, kustose in vse brate, da bodo z osebjem in z ekonomskimi viri sodelovali pri vzdrževanju hiš, ki so odvisne od generalnega ministra (prim. GS, čl. 24; 117-118).
5. Usklajevati obiske generalnega ministra v enotah reda in v konferencah (časi, načini, kraji, itd.) in ga na obisku spremljati.
6. Ustvarjati in skrbeti za arhiv zemljepisnega ali kulturnega področja, za katero je odgovoren.

24. Kar zadeva generalni definitorij kot „svet generalnega ministra“ (GK 202 §1), je PSR poudaril nekatere značilnosti, ki predstavljajo tudi vodilno načelo za razločevanje na kapitlju.

Mednarodnost definitorija. „Načelo mednarodnosti je treba upoštevati v izbiri generalnih definitorjev, saj mora generalno vodstvo reda izražati, kolikor je mogoče, etnično in zemljepisno različnost reda“ (PSR 2001, *Sklepni dokument, Predlogi in smernice*, II, 26-27).

Predstavnostvo. Pomembno je upoštevati število bratov in enot reda v sedanjih razmerah. Definitor v „dveh smereh“ povezuje centralno vodstvo in bazo reda: prenaša smernice in pojasnila vodstva bratom in posreduje stanje poklicanosti bratov in enot reda vodstvu. Ta dolžnost se nam zdi zelo pomembna, ker je učinkovita služba občestva znotraj reda.

Čut pripadnosti. Z redovnimi zaobljubami smo vstopili v družino, ki je red, da bi živeli načrt življenja, ki ga vsebujejo Vodilo in Generalne konstitucije. Provinca je del te družine in ne more hoditi posebej in si ne domišljati, da lahko ločeno razlaga karizmo, ker pripada redu, ki ga je potrdila Cerkev, ne pa zvezi provinc. V tem smislu morajo izvoljeni v vodstvo reda predstavljati na samo zadevne konference, ampak morajo imeti splošen čut vesoljnega bratstva. Pripadajo tako svoji konferenci kakor tudi bratstvu, ki je red, in v katerega vodstvo so imenovani.

Spremljanje. Spremljati je treba mlade in starejše; strukture so v službi spremljanja, pomoči posameznim bratom. „Temeljna struktura reda je posamezni brat, ki ga navdihuje Duh. (prim. FNPVod 2,1). Prepričani smo, da Duh, ki je vez popolnosti (Kol 3,14; KIVod 10,7) in studenec evangelijskega načrta,

14 Br. Michael A. Perry, *Prihodnost naših struktur*, št. 8.

15 *Instrumentum laboris* št. 2.1.4.

spodbuja brata, da postane *brat-v-odnosu*, oseba, ki je sposobna tvegati svojo poklicanost z drugimi tudi v napetih situacijah“ (PSR 2001, *Sklepni dokument, navdihujoča načela* št. 2).

25. PSR je potrdil dve skupini predlogov, ki imajo različno veljavo in so navedeni v dveh delih:

- a) *Odločitve* „glede števila in načina izvolitve generalnih definatorjev, ki stopijo v veljavo *ad experimentum* na generalnem kapitlju leta 2015“ (generalni kapitelj 2009, *Naročilo* 45);
- b) *Predlogi* za spremembe nekaterih struktur, ki jih je treba predstaviti generalnemu kapitlju 2015, da bodo spremenjeni v morebitne kapiteljske odločitve.

Čeprav se predlogi lahko zdijo preveč „tehnični“, so v resnici usmeritev k odpiranju naših obstoječih struktur, da bi razmišljali o njihovem prvenstvenem namenu in dali novo spodbudo in prenovljeno navdušenje sodelovanju v redu, komunikaciji med brati, odprtosti za naš svet, ki se nenehno spreminja, odprtosti poslanstvu, da dar evangelija prinesemo vsem, spodbujeni po evangelijski zahtevi o „novem vinu v novih mehovich“ (Mt 9,17).

I. ODLOČITVE

Število generalnih definatorjev

1. Število generalnih definatorjev, ki jih je treba izvoliti na generalnem kapitlju, je osem, in prihajajo:

- 3 iz evropskih konferenc (UFME).
- 2 iz latinskoameriških konferenc (UCLAF).
- 1 iz angleško govoreče konference.
- 1 iz afriške konference.
- 1 iz azijskih konferenc (FCAO).

Način volitev

2. Volitve generalnih definatorjev na kapitlju bodo potekale po temle načinu:

- Vsaka konferenca bo tajništvu kapitlja v času, ki bo določen, predstavila dva kandidata za službo generalnega definatorja.
- Predložitvi imen kandidatov generalnemu tajništvu bo priložen *curriculum vitae*, opis posebnih lastnosti, ki se nanašajo na predlagano službo, in glavne razloge konference provincialnih ministrov.
- Imena kandidatov z zadevnimi *curriculum vitae* bodo glasovalcem poslana mesec pred generalnim kapitljem.
- Med generalnim kapitljem bodo kapitulariji iz posameznega področja predložili kandidate po sledeči številčni porazdelitvi:
 - a. Evropa bo predložila 6 (šest) kandidatov.
 - b. Latinska Amerika bo predložila 4 (štiri) kandidate.
 - c. Angleško govoreče področje bo predložilo 2 (dva) kandidata.
 - d. Afrika bo predložila 2 (dva) kandidata.
 - e. Azija bo predložila 2 (dva) kandidata.

II. PREDLOGI

Izvolitev slovesno zaobljubljenega brata laika kot zakonitega glasovalca na generalnem kapitlju

1. Vsaka konferenca provincialnih ministrov mora izvoliti enega brata laika kot zakonitega glasovalca na generalnem kapitlju (prim. GS 142 §3). Za konference z več kot 500 slovesno zaobljubljenimi brati naj izvolijo še enega brata na konferenco, da bi dali večji pomen in predstavnost bratom laikom.

2. Vsaka konferenca naj določi postopke za imenovanje brata laika (ali bratov laikov), ki bo sodeloval (ali bodo sodelovali) na generalnem kapitlju.

Generalni minister

Trajanje službe

3. Služba generalnega ministra traja šest let z možnostjo podaljšanja za nadaljnjih šest let. Za ponovno izvolitev se zahteva kvalificirana večina (2/3 glasovalcev v prvem glasovanju).

Izpraznitev službe

4. V primeru izpraznitve službe generalnega ministra v „prvem triletju“ mandata, se ministra izvoli v skladu s sedanjimi predpisi v *dveh mesecih* (prim. GK 201 §1), vendar s predhodnim posvetovanjem in predhodno predstavitvijo kandidatov s strani konferenc. Če se služba izprazni v „drugem triletju“, nastopi generalni vikar *ad complendum sessennium*.

Obiski posameznih enot reda

5. Generalni minister naj v šestletju po možnosti obišče vse enote reda. Za vsak obisk naj se načrtuje ustrezen in potreben čas. Da bi se to moglo uresničevati – zaradi simbolne vrednosti, ki jo ima obisk v utrjevanju čuta pripadnosti redu in v dajanju zaupanja in upanja bratom – je pomembna priprava obiska. Zato določamo, da generalni definitorij in uradi generalne kurije sodelujejo pri pripravi obiska; določijo naj vsebine in teme, ki jih je treba obravnavati v pogovoru z enoto reda.

Enote reda in hiše, ki so odvisne od generalnega ministra

6. Enote reda in hiše, ki so „neposredno“ odvisne od generalnega ministra, naj se za „redno vodenje“ zaupajo odgovornosti generalnega vikarja, da bo „olajšano“ služenje ministra vesoljnemu bratstvu.

7. Generalni definitorij naj ustanovi komisijo za študij pravnih in zakonskih vprašanj (civilnih in kazenskih) hiš in enot reda, ki so odvisne neposredno od generalnega ministra, da bi zaščitili red in osebo generalnega ministra.

Provincialni minister in kustos

Trajanje službe

8. Predlaga se sprememba čl. 182 GS in sicer: Provincialni minister je lahko ponovno izvoljen za drugo obdobje šestih let, a pod pogojem, da dobi kvalificirano večino (2/3 glasovalcev v prvem glasovanju).

9. Trajanje službe kustosa „samostojne kustodije“ je izenačeno s trajanjem službe provincialnega ministra.

Formacija provincialnih ministrov in kustosov

10. Generalni definitorij naj nadaljuje z organiziranjem srečanj za formacijo novih provincialnih ministrov in kustosov na začetku službe.

11. Generalni definitorij naj med trajanjem službe predvidi spremljanje/preverjanje opravljanja službe.

Konference provincialnih ministrov

Struktura konference

12. Generalni kapitelj naj pojasni „strukturno vlogo“ konferenc, izhajajoč in predpisa Generalnih konstitucij (čl. 227 §1).

Sestava konference

13. Pri vzpostavljanju ali prestrukturiranju konference provincialnih ministrov in kustosov lahko generalni definitorij odstopi od najmanjšega števila enot reda, ki ga predvideva čl. 200 §4 GS, pod pogojem, da konferenco sestavlja najmanj 500 slovesno zaobljubljenih bratov.

Trajanje službe predsednika konference

14. Da bi izboljšali kakovost animacije konference, naj služba predsednikov za vse traja tri leta.

Predsednik konference

15. Poleg tega se predlaga sprememba čl. 204 §2 GS, tako da je lahko predsednik konference provincialni minister ali kustos (bodisi samostojne kustodije bodisi odvisne kustodije).

16. V skladu s predpisom čl. 201b GS naj se na srečanjih z generalnim definatorijem s predsedniki konferenc posvetuje o vprašanjih, ki so za red bolj pomembna.

Tajništva in uradi generalne kurije

Razmišljanje o tajništvih, uradih kurije in o mednarodnih svetih

17. Generalni definatorij naj preveri stanje dveh generalnih tajništev (za formacijo in študij ter za misijone in evangelizacijo) in drugih uradov kurije. Pri tem naj upošteva nove razsežnosti in pooblastila, ki jima ju je pripisal red in s tem spremenil njuno strukturo, naravo sestavo, cilje in delovanje. V to preverjanje naj se vključi tudi preverjanje mednarodnih svetov.

Generalno tajništvo za vzgojo in študij

18. Znotraj generalnega tajništva za vzgojo in študij naj generalni definatorij ustanovi generalnega moderatorja za trajno formacijo. Njegov poseben cilj je animirati konference in enote reda. Na poseben način naj bo pozoren na študijska središča reda.

Generalno tajništvo za misijone in evangelizacijo

19. Na osnovi pojasnil generalnega definatorija tajništvo za formacijo in študij pospešuje misijonarske poklice in politiko „novih“ misijonov in „navzočnosti“ v redu, ter spodbuja razmišljanje o naši navzočnosti v svetu in o načinih, da bi to bili na najbolj preroški način.

Generalni kapitelj 2015

Teme

20. Generalni kapitelj 2015 naj obravnava malo tem, te pa naj bodo „jasne“ in „točno določene“.

21. Teme, ki jih je treba upoštevati v pripravi generalnega kapitlja, lahko razvrstimo v sledeče tematske skupine:

- *Identiteta reda*: življenje edinosti z Bogom, bratstvo in majhnost.
- *Evangeljski sveti - zaobljube*: razmišljanje v luči učiteljstva Cerkev, ob upoštevanju sodobne kulture in sedanjih izzivov.
- *Formacija*: trajna formacija, formacija v službi vodilnih in vzgojitev, formacija za poslanstvo
- *Navzočnost v svetu – evangelizacija*: pozornost do emigrantov, družbeni zavest, misijonska in evangelizacijska politika, nove navzočnosti, preroško župnijsko izkustvo, medkulturnost, medverski dialog.

Instrumentum laboris

22. Dobro je, da delo na generalnem kapitlju spremlja poseben *Instrumentum laboris*, ki naj se razlikuje od poročila generalnega ministra in naj pripravi in usmerja razmišljanje kapitlja.

Naročila

23. Naročil, ki jih določi generalni kapitelj, naj bo malo, naj bodo uresničljiva in trajnostna.

„Interdisciplinarni“ študij

24. PSR svetuje generalnemu definatoriju, pri čemer vključuje različne enote reda, naj nadaljuje z razmišljanjem o multidisciplinarnem delu, ki se je začelo. Naredi naj primerjalno razlago podatkov, ki naj imajo lastno strukturno vrednot našega življenja in poslanstva. Rezultat tega naj predstavijo na generalnem kapitlju 2015.

25. Generalni definatorij naj ob vključevanju različnih enot reda nadaljuje z razmišljanjem in interdisciplinarnim preučevanju reda, ki naj se ga postavi v poročila generalnih vizitatorjev in v sociološki študij reda.

Sedež generalnega kapitlja 2015

26. Sedež naslednjega generalnega kapitlja 215 bo v Assisiju (Italija).

Prihodnost naših struktur v službi bratstva in poslanstva

Br. Michael A. Perry, ofm
generalni minister

1. Vedno, kadar je guru sedel s svojimi učenci, se je pojavil ašramski maček, ki jih je raztresel, dokler guru ni naročil, naj ga medtem, ko skupnost ašrama moli, privežejo k drevesu. Ko je guru umrl, so v času bogoslužja v ašramu še vedno privezovali mačka k istemu drevesu. Ko je maček poginil in ko se je posušilo tudi drevo, so v ašram prinesli novega mačka in posadili novo drevo, da bi bili prepričani, da se guruevi ukazi med bogoslužjem zvesto izpolnjujejo. Minila so stoletja in učeni guruevi učenci so napisali razprave v zvezi z liturgičnim pomenom privezovanja „svetega mačka“ k „svetemu drevesu“ med bogoslužjem (prim. Anthony de Mello, *Ptičja pesem. Zrna modrosti iz svetovnih verstev*, Župnijski urad Dravljje, 1987).

„Če hočeš zgraditi ladjo, na zbiraj ljudi, da bodo nabirali les in ne razdeljuj nalog, ampak jih nauči hrepenenja po odprtem in neskončnem morju“ (Antoine de Saint- Exupery).

„Tedaj so stopili k njemu Janezovi učenci in rekli: 'Zakaj se mi in farizeji toliko

postimo, tvoji učenci pa se ne postijo?' Jezus jim je dejal: 'Ali morejo svatje žalovati, dokler je ženin med njimi? Prišli pa bodo dnevi, ko jim bo ženin vzet, in takrat se bodo postili. Nihče ne prišije krpe iz novega blaga na staro obleko. Našiv namreč obleko trga, da nastane še hujša raztrganina. Novega vina tudi ne vlivajo v stare mehove, sicer mehovi počijo in vino se razlije, mehovi pa uničijo. Novo vino vlivajo v nove mehove in se ohrani oboje' (Mt 9,14-17).

2. Dragi bratje, ki ste v Konstancin na Poljskem prišli z vseh koncev frančiškanskega sveta: *Gospod naj vam da svoj mir!*

V imenu generalnega definitorija in vseh bratov, ki služijo redu na generalni kuriji, se želim zahvaliti Bogu za dar evangelija, za Jezusa, ki se je z nami združil preko učlovečenja in in *načina življenja*, ki ga je ponudil naš serafski oče sveti Frančišek, ki nas vabi, naj mu sledimo kot učenci in „najmanjši“ bratje na poti vere. Dar evangelija je na začetku

naše poklicanosti in našega bratstva (prim. NdE 7). Poleg tega se zahvaljujem Bogu za dar bratov: za vsakega izmed vas, ki ste navzoči na plenarnem svetu reda in za vse brate edinstvenega in vesoljnega bratstva reda manjših bratov, ki mu pripadamo v moči naše redovne zaobljube.

Prednostne naloge, ki vodijo naše evangelijsko bratstvo

3. Temeljna odgovornost vseh bratov reda, na poseben način pa vseh ministrov, je, da stalno drug drugega spominjamo na naravno svoje poklicanosti in identitete manjših bratov, ki skušajo v vsakem trenutku in v vseh okoliščinah postaviti evangelij v njegovih najbolj korenitih zahtevah za temelj svojega vsakdanjega življenja in za prvo in zadnje merilo svojega delovanja“ (*Znova začeti pri evangeliju, smernice za animiranje v šestletju 2010-2015*, str. 4), s čimer omogočajo, da logika Jezusovega delovanja postane naša („To mislite v sebi, kar je tudi v Jezusu Kristusu“, Flp 2,5). V moči krsta smo možje vere, zakoreninjeni v intimnem in dinamičnem odnosu z Gospodom Jezusom. Po redovni zaobljubi odgovorimo na dar Božjega klica „v pokorščini, brez lastnine in v čistosti“, kakor je povedano v *Vodilu* in naših *Generalnih konstitucijah*. V polnosti živimo svojo redovno zaobljubo najprej in predvsem v bratstvu oziroma v podelitvi svojega življenja z drugimi brati, ki so sprejeli isto obveznost ter so lačni in žejni občestva z Bogom in občestva z drugimi, z brati. Naše bratstvo postane odskočna deska, da gremo v svet kot „najmanjši“ bratje, ko sami sebe in svoja bratstva odpiramo navdihom Duha, ki nas priganja, naj gremo na tista področja, ki jih papež Frančišek imenuje bivanjske periferije, ki vključujejo „področja skrivnosti greha, bolečine, krivice, brezbržnosti ... misli in vsakršne bede“ (*Osservatore Romano*, 28. marca 2013). Poklicani smo oznanjat veselo novico, ki smo jo dobili

v srce, ki smo jo sprejeli, ki smo jo poslušali, v katero smo položili svoje upanje in ki jo delimo skupaj z brati, ki pridejo skupaj v občestvu duha in srca. Na frančiškanski način smo poklicani, da si med seboj podelimo veselo novico, ko smo na poseben način v službi ubogih, odrinjenih, izseljencev, trpečih zaradi kakršne koli oblike krivice in revščine – to so bivanjske periferije – ko gremo po dva in dva in izpolnjujemo dejanje skupne in med seboj podeljene vere. Tako nas naša korenita zavzetost za evangelij, priznavanje daru bratov in sprejemanje življenja „brez lastnine“ pripravljajo na evangelijsko poslanstvo, ki nam ga Bog zaupa in se ga lotevamo v duhu majhnosti in evangelijskega popotništva.

Vesoljno bratstvo

4. Ena od središčnih tem v Frančiškovem življenju in njegovih spisih ima veliko opraviti z darom bratov. Za Frančiška je brat in po njem bratstvo dar milosti v odrešenjskem delovanju svetega, ljubeznivega, prijetnega, ponižnega in miroljubnega brata Jezusa Kristusa (prim. 2 FPVe 56). Ena od središčnih tem milosti in po njem bratstva je prijeten dar milosti v odrešilnem, svetem, ponižnem in miroljubnem daru brata Jezusa Kristusa (prim. 2 FPre 56). Zato je brat Gospodov dar, v katerem se nam on daje in ponavzočuje (prim. *Vi vsi ste bratje*, Rim 2002, str. 20). Za nas, evangelijske brate, je bratstvo *locus privilegiatus*, na katerem in po katerem Bog daje svoje milosti. „Bratstvo je naša oblika življenja v svetu in v Cerkvi. [...] Bratstvo prejemamo kot dar in obveznost, vendar ga tudi gradimo kot božji klic in kot človeško resničnost“ (*Vi vsi ste bratje*, št. 2). V Nepotrjenem vodilu, v Oporoki in v Opominih in po vseh Frančiškovih spisih je jasno, da so bratje priznani kot božji darovi in da so tudi dar drug za drugega in za svet (prim. *Vi vsi ste bratje*, str. 20sl.40sl; *Nosilci daru evangelija*, str. 7-9).

5. V moči evangelijskega klica in redovne zaobljube smo vsi del ene, edine in svetovne družine oziroma bratstva. Številnim bratom reda je vedno bolj jasno, da obstaja napetost med našo identiteto članov svetovnega bratstva in identiteto pripadnosti neki posebni enoti reda oziroma neki provinci, kustodiji ali fundaciji. Ta napetost je verjetno potrebna in sama na sebi ni nujno negativna. Vsi moramo rasti v čutu pripadnosti, potrebujemo neki privez, možnost, da zasidrmo svoje življenje, da svoje zaupanje naslonimo na neko ustanovo in na skupino ljudi, za katere mislimo, da nam lahko pomagajo pri doseganju tega, k čemur nas kliče Bog. Vendar pa če se neka enota reda zapre sama vase, če neka provinca, kustodija ali fundacija izgubi čut vesoljnega bratstva, v katerem smo izrekli svoje zaobljube, če ne negujemo več zavesti o obveznosti misijonske evangelizacije, v vseh teh primerih končno oslabimo ali celo popačimo svojo frančiškansko in cerkvenostno identiteto. Če je naša identiteta zakoreninjena v Bogu in če so naša

bratstva kraji, na katerih se pospešuje celostna človeška rast – rast oseb in skupnosti oseb, bratov, kot odgovor na Božjo milost – nas bo Božji Duh nedvomno vodil k odpiranju našega osebnega življenja, naših krajevnih bratstev in naših provinc, kustodij ali fundacij božanskemu delovanju na ravni vesoljnega bratstva.

6. Ta tendenca ali skušnjava po zapiranju vase, ki je v redovnem življenju in v Cerkvi preveč pogosta, lahko vodi do udomačitve evangelijskega življenja, ki ga prikrajšamo za Frančiškov karizmatični uvid, oziroma za njegovo sposobnost spreminjanja. Karizmatični uvid, prostor za določeno evangelijsko ustvarjalnost, ki po eni strani spoštuje, po drugi strani pa izziva obliko in strukturo, mora v našem evangelijskem bratstvu vedno najti prostor in izraziti svojo sposobnost, da povzroči „krizo“ oziroma razpoko v zidu kakršnegakoli zadovoljstva in vsakega gibanja, ki bi vodilo zgolj k prilagajanju na „status quo“. Karizmatični uvid bo vedno in nujno prisoten, če bo naše življenje odprto delovanju Božjega Duha in če bomo živeli v drži in dovezetnosti za stalno razločevanje božje dinamike, ki se dogaja v našem redu, v Cerkvi in v svetu. To nikakor ne zanika čudovitih stvari, ki jih Bog uresničuje v in po rednem misijonarskem življenju in dejavnostih bratov po posameznih enotah in v redu. Verjamemo in se zanesemo na dejstvo, da Bog deluje med nami, v naših sedanjih strukturah, kakršne so, in v življenju tistih, ki so poklicani k posebnemu služenju vodenja in animiranja (ti dve razsežnosti sta neločljivi) znotraj reda in tudi v službi Božjemu ljudstvu.

7. V nedavni sociološki študiji o stanju reda, vprašalnik, na katerega je odgovorilo 1408 bratov in so bili njegovi rezultati predstavljeni med plenarnim svetom, razkriva naraščajočo skrb med brati, kar zadeva sposobnost sedanjih struktur in vlog oblasti in služenja, kakor jih opravljajo bratje reda, da bi lahko nadaljevali z učinkovitim animiranjem, ki bi v resnici porajalo življenje, zavzetost za evangelij in občestvo s Cerkvijo in svetom. Velik del bratov, ki so odgovorili na vprašalnik, je opozorilo, da način izvrševanja oblasti in služenja v življenju reda ne pomaga vedno pospeševati globljega izkustva vere, občestva z Bogom in brati, občutka zaupanja in domačnosti med brati, kar omogoča podelitev vere, bojov, kriz, veselja, uspehov in upanj, ter možnosti, da bi negovali misijonsko vnemo in gorečnost. Čeprav določila *Naročila* 45 Dokumenta generalnega kapitlja 2009 govorijo, da „bo PSR sestavil pravila v zvezi s številom in načinom volitev generalnih definitorjev, ki bodo stopila v veljavo *ad experimentum* na generalnem kapitlju 2015,“ moramo to nalogo postaviti v širši kontekst poglobljenega študija, ki je bilo zaupano vodstvu reda: stanje reda danes (*Naročilo* 14), resničnost reduciranja in prestrukturiranja provinc, ki se dogaja (*Naročilo* 47) z neposrednimi posledicami za prihodnost konferenc ter študija o zapuščanju reda (*Naročilo* 48). Svet se spreminja kot posledica

zapletenosti resničnosti, ki se kažejo na semantičnem področju pojmov „globalizacija“ in „sekularizacija“. Cerkev se spreminja; videti je, da si papež Frančišek zelo želi to spremembo, zato je ustanovil posebno komisijo C-8, kardinalsko komisijo, ki mora preučiti obstoječe strukture in vloge znotraj Cerkve, o njih ponovno razmisli in jih prestrukturira tako, da bo zagotovljeno, da bodo v službi evangelija in Božjega ljudstva. Isti papež Frančišek je v intervjuju 28. marca tudi izjavil: „Kadar je Cerkev samozadostna, ne da bi se tega zavedala, misli, da ima svojo svetlobo: neha biti *mysterium lunae* in dà prostor tistemu hudemu zlu, ki je duhovna posvetnost (...). Živeti, da bi slavili drug drugega. Če poenostavimo: obstajata dve podobi Cerkve: evangelizirajoča Cerkev, ki gre iz sebe, Cerkev *Dei Verbum religiose audiens et fidenter proclamans*, ali posvetna Cerkev, ki živi v sebi, iz sebe in zase. To mora razsvetljevati možne spremembe in reforme, ki jih je treba uresničiti za rešitev duš.“

8. Na isti način je potrebno znotraj reda spremeniti način, kako si zamišljamo svojo identiteto kot člani vesoljnega bratstva, čeprav spoštujemo načelo, po katerem je „temeljna enota življenja in poslanstva reda provinca“ (GK 169) ali samostojna kustodija.

Obstaja tudi nujna potreba po resnem premisleku o različnih strukturah in različnih vlogah služenja (na primer: generalni minister in vikar, generalni definitorji, provincialni minister in vikar, provincialni definitorji, kustos in vicekustos, diskreti, predsedniki fundacij, predsedniki konferenc), ki so vsi zamišljeni za pomoč in pospeševanje možnosti, da bi bolj, bolj zvesto in bolj ustvarjalno živeli svojo karizmo. Te strukture in službe so bile vpeljane, da bi zagotovili, da bi animiranje v redu napredovalo tako, da bi se pospeševali boljša komunikacija, sodelovanje, soodgovornost, ustvarjalnost in občestvo med brati na ravni posameznih enot in celotnega reda. Njihov namen ni izvrševanje oblasti in gospodovanja nad brati, kar ni ne evangeljsko in ne ljubeznivo. Kakor pravi Navodilo o službi avtoritete in pokorščine *Faciem tua, Domine, requiram* (Kongregacija za ustanove posvečenega življenja in družbe apostolskega življenja, 12. 11. maja 2008) glede redovne avtoritete, povzemajoč besede papeža Benedikta XVI. v homiliji na začetku petrinske službe: „Moj pravi program vodenja je ne vršiti svoje volje, zasledovati svojih idej, ampak skupaj s celotno Cerkvijo prisluhniti Gospodovi besedi in volji in se pustiti voditi njemu, tako da bo On vodil Cerkev v tej uri naše zgodovine.“

9. Dokument dodaja, da morajo vsi člani nekega reda, kongregacije ali ustanove izboljšati svoje spretnosti in sposobnosti za razumevanje izvrševanja avtoritete kot skupnega iskanja Božje volje za poln in celovit razvoj vsakega člana in skupnosti ali bratstva, ko živijo Jezusovo držo služabnika, ki je umival noge svojih apostolov, da bi bili lahko v polnosti deležni njegove ljubezni in poslanstva (prim. Jn 13,1-17).

Če imajo redovni predstojniki, če imajo manjši bratje v središču izvrševanja službe avtoritete ponižno iskanje Božje volje in spodbujanje občestva med člani, se bosta avtoriteta in pokorščina lahko doživljali v svojem dopolnjevanju, kolikor vsaka posebej prispeva k polnemu duhovnemu razvoju vsakega člana, vsakega brata in tudi bratstva, enote in reda kot takega. Če je avtoriteta izvrševana evangeljsko, nas mora voditi k večjemu razumevanju in boljšemu poslušanju oziroma k boljšemu izkustvu *minoritas*.

10. Ta plenarni svet bi moral imeti korist od dela raznih komisij in služb znotraj reda, ki izvajajo delo, povezano z vprašanji, ki zadevajo identiteto in organizacijo, kot odgovor na naročila generalnega kapitlja 2009, ki so v posebni pristojnosti tega zbora, vendar znotraj širšega konteksta in ob upoštevanju spodbujanja bolj dinamičnega, okretnega in preprostega izvrševanja evangeljske oblasti kot služenja na vseh ravneh znotraj reda.

Novo vino, novi mehovi

11. Evangeljsko besedilo, ki služi kot podnaslov temu plenarnemu svetu, „Novo vino v nove mehove“, je vzeto iz Matejevega evangelija. Kot se spomnite, Matej predstavlja Jezusa kot novega Mojzeša (prim. Mt 5-7), ki ni prišel odpraviti postavo in vseh ravnanj judovskega verskega izročila, ampak jo je prišel dopolniti (prim. Mt 5,17). Novo Jezusovo naročilo za življenje z Bogom najdemo v blagih, kjer je človeška oseba postavljena v središče vsake verske dejavnosti (prim. Mt 5,3-12). Verske ustanove in običaji so bili ustvarjeni, da bi vernike vodili do izkustva Božjega usmiljenja (prim. Mt 12,7). To ne zmanjša pomena ustanovam in tudi ne pravi, da so vse ustanove in običaji enaki in jih zato lahko nepremišljeno zavržemo. To pomeni, da strukture in načini delovanja, če so zakoreninjeni v Bogu in urejeni v skladu z Bogom, omogočajo določeno stopnjo prožnosti in prilagodljivosti v prizadevanju, da bi odgovorili na resničnosti, ki se spreminjajo, vseeno pa ostali zvesti božjemu namenu. Kakor je nedavno dejal papež Frančišek v svoji razlagi evangeljskega besedila Mt 9,17 o „novem vinu in novih mehovi“: „V krščanskem življenju in tudi v življenju Cerkve so propadle strukture. Potrebno jih je prenoviti. Cerkev je bila vedno pozorna na dialog s kulturami in osebami [...]. Cerkev je vedno napredovala tako, da je pustila, da je Sveti Duh prenovil strukture [...]. Ne bojte se novosti evangelija, ne bojte se novosti, ki jo Sveti Duh uresničuje v vas, ne bojte se preнове struktur!“ (Homilija, Hiša svete Marte, 6. julija 2013).

Potreba po spremembi struktur znotraj reda

12. *Novo vino, novi mehovi*. Kar zadeva življenje reda, strukture in načine delovanja, ki so bili

uvadeni in skozi celotno zgodovino frančiškanskega gibanja prilagajani ravno zato, da bi nam zagotovili, da bi lahko „vstopili v proces razločevanja“ (prim. *Gospod nam govori po poti* 35; *Znova začeti pri evangeliju ...*, str. 11-12), da bi resno pregledali svoje poslanstvo in da si upali preizkusiti še neraziskane steze navzočnosti in pričevanja (prim. *Ggp* 33). Proces razločevanja, h kateremu smo poklicani, bo od nas nujno terjal, da pregledamo sedanje stanje reda, da resno vzamemo izzive številčnega upadanja in staranja, ki ju doživlja vedno večje število enot reda, priznavajoč tudi rast in fizično vitalnost „razvijajočih se področij“ reda, vključno z Afriko in Azijo. Mislim, da pri tem izzivu ne gre za to, ali imamo ali nimamo modrosti in poguma za izvršitev določenih potrebnih sprememb in prilagoditev, obstoječih struktur in z njimi povezanih načinov organiziranja, vodenja in animiranja reda na različnih ravneh (province, kustodije, fundacije, konference in „super“ konference). Zgodovinsko smo kot manjši bratje dokazali, da smo sposobni sanjati nove sanje in ustvarjati nove, veliko bolj učinkovite strukture, ki naj pomagajo zagotoviti izhodišče in središče evangeljskega načrta: živeti evangelij v različnih zgodovinskih trenutkih in kulturnih okoljih; evangelij na razumljiv način ponovno ponuditi ljudem, da bi jih spet pripeljali k Bogu; ponovno vzpostaviti svojo navzočnost preko težkih a bistvenih procesov prestrukturacije in z začenjanjem novih misijonskih podvigov. Vse te resničnosti služijo kot vodilna načela za način, na katerega bomo organizirali svoje evangeljsko bratstvo (prim. *Znova začeti pri evangeliju*, 3). Vendar pa se mora dogajati še veliko globlji proces prestrukturiranja, proces, ki ima opraviti tudi s spreobrnjenjem uma in srca, s prestrukturiranjem vsakega manjšega brata, da bi vsak brat dovolil Božjemu Duhu, da bi ga vodil po poti nenehnega spreobračanja. Prisluhnimo YHWH, ki govori po ustih preroka Ozeja: „Da, dobroto hočem in ne klavne daritve, spoznanja Boga bolj kakor žgalne daritve“ (Oz 6,6).

13. Prav to temo o klicu k spreobrnjenju, ki bo v teh dneh vodila našo molitev, razločevanje in odločitve, najdemo v dokumentu *Znova začeti pri evangeliju*: „Vse to vključuje *notranjo revitalizacijo*, globoko spreobrnjenje k evangeliju in k načinu življenja, ki smo ga sprejeli z zaobljubami. Samo tako bomo lahko izumljali nove strukture, ki bodo primerne sedanjim razmeram in nam bodo iz dinamične zvestobe začetkom omogočale biti izzivalni, postavljati vprašanja današnjim možem in ženam, in oblikovati prepričljivo poklicno ponudbo“ (str. 10).

14. Zato je prva in najtežja naloga tega plenarnega sveta, prihodnjega generalnega kapitlja 2015 in celotnega reda odpreti srce temu, kar nam Bog želi govoriti, ter Božji preobražajoči moči dovoliti, da preobrazi kakovost občestva, ki ga delimo v skupnosti, da poenostavi naša življenja za bla-

gor Kraljestva, našo voljo, da bomo postali bolj okretni in gibljivi, ko bomo odgovarjali na potrebe Božjega ljudstva v svobodi ter z nezaustavljivo pravičnostjo in ljubeznijo. Strukture in izvrševanje avtoritete bomo uporabili kot sredstvo za ustvarjanje bratstva, kustodij, provinc in reda, ki bo pospeševal razločevanje, služenje in soodgovornost v izpolnjevanju naše evangeljske poklicnosti. Na ta način bomo sposobni še naprej zagotavljati, da bodo naše ustanove in načini delovanja služili krepitvi identitete, bratstva, majhnosti in preprostosti življenja, ki odseva Božjo pravičnost in mir, misijonske evangelizacije in trajnega izkustva spreobrnjenja.

Spremembe v enotah reda, rezultat revizije in prestrukturiranja

15. V zadnjih letih je določeno število enot reda začelo, nadaljevalo ali zaključilo pot revizije in prestrukturiranja, ki spreminja zemljevid reda. Province, kustodije (samostojne in odvisne) in fundacije, ki so nekoč obstajale, so se združile z drugimi enotami reda, da bi okrepile vse vidike naše frančiškanske identitete, bratstva in misijonske dejavnosti. Nemčija, ki je imela včasih štiri province, ima sedaj samo eno. Prejšnja provinca sv. Jožefa v Belgiji je postala kustodija, odvisna od nizozemske province. Šest provinc in ena fundacija v Španiji se pripravljajo na združitev, do katere bo prišlo 1. januarja 2015, ostaja pa konferenca, ki bo imela samo štiri enote, vendar jo bo sestavljalo več kot 800 bratov. V severni Italiji bo leta 2016 šest provinc postalo ena sama provinca s približno 650 brati. V Združenih državah je sedem provinc s skupaj več kot 1100 brati začelo proces revizije, da bi zagotovili življenjsko moč in prihodnjo navzočnost reda in frančiškanske karizme na tem področju. Ta proces lahko pripelje do prestrukturacije in do možnega zmanjšanja števila provinc. Kanada je začela podoben proces dialoga med obema provincama, proces, ki bo na določeni točki moral vključiti vse različne navzočnosti OFM na kanadskem ozemlju. V središču vseh teh procesov moramo vedno jasno upoštevati notranje spreobrnjenje. Tako bo vsaka struktura, ki bo morda izšla iz tega, lahko odsevala to, kar skušamo postati v Jezusu Kristusu. V vseh teh potrebnih procesih in v drugih spremembah, ki se dogajajo v redu, je včasih čutiti ogrožen odpor. Bratje nočejo izgubiti identitete, ki so jo podedovali ali jo ustvarili; nočejo se odpovedati viziji in praksi frančiškanskega življenja, za katero mislijo, da je sveta, dobra, prava in absolutno potrebna. To velja tudi na ravni enot reda, na ravni konferenc in na ravni generalnega vodstva. Vsi pa priznavamo, da se svet in Cerkev spreminjata, kakor sem povedal že prej. Teh sprememb ni mogoče narediti brez molitve, brez veliko molitve, in razločevanja. Zanje se tudi ne odločamo zato,

da bi svoje življenje naredili samo bolj učinkovito in uspešno. Delamo jih zaradi resnične želje, da bi pospeševali naše skupno prizadevanje v službi evangelija in da bi zagotovili, da bi naše življenje manjših bratov ostalo sposobno sprejemati Božje povabilo in iti tja, kamor nas vodi Božji Duh.

16. Redimenzioniranje in prestrukturiranje življenja reda nista samo odgovor na zmanjšanje, staranje in na željo po zagotovitvi žive frančiškanske navzočnosti za prihodnje rodove na določenem področju. V Indiji, na Filipinih, v Demokratični republiki Kongo, v Zahodni in Južni Afriki (tako imenovani projekt Afrika) in v drugih delih frančiškanskega sveta red doživlja številčno rast in določeno pomladitev. Kot odgovor na rast števila bratov in na potrebo po strukturah, ki bi zagotovile dobro kakovost življenja, služenje avtoritete in dinamičnega misijonskega poslanstva, nastajajo nove enote reda. Istočasno bi se te nove enote morale učiti od napak, ki so jih v preteklosti naredile province, ki so jih ustanovile, tako misijonske kot krajevne. Kar najbolj si morajo prizadevati, da se bodo odpirale vsem oblikam sodelovanja z drugimi enotami reda, zlasti s provincami, iz katerih izhajajo. Nove enote reda se morajo lotiti težke naloge, da bodo posodobile svoj način razumevanja oblasti in struktur, ko bodo razmišljale o novih načinih razumevanja znotraj Cerkve in reda, o namenu in načinu izvrševanja avtoritete kot udejanjanja pravičnosti, resnice, služenja in ljubezni. Nove enote reda si morajo prizadevati ne samo za posnemanje sprejetih praks in nauk, ampak se morajo potruditi, da se bodo lotile naporne naloge ponovne opredelitve struktur in vlog, in si s tem zagotoviti, da bodo le-te naletale na sozvočje v kulturnem okolju, v katerem so izvrševane. Na ta način se lahko uresniči razvoj zdrave in ustvarjalne inkulturacije temeljnih načel, ki vodijo našo *forma vitae*. Ko se oblikujejo nove enote reda in se stare zlivajo ali spreminjajo, na praktični ravni obstaja nujna potreba po razvoju močnega čuta svetovnega bratstva, po oblikovanju novega evangelijskega čuta solidarnosti, po delitvi človeških in materialnih virov in po razvoju boljših mehanizmov za preglednost in odgovorno upravljanje teh človeških in materialnih virov. Ti postanejo bistvene sestavine za razvoj novih vzorcev vodenja, za izvrševanje službe avtoritete, ki morajo biti razumni, in za oblikovanje ali preoblikovanje prvenstvenih struktur reda, ki bi lahko bile sposobne prenašati našo identiteto v življenje reda, Cerkve in sveta v tem posebnem zgodovinskem trenutku.

17. Sprememba na ravni življenja bratov in reda nujno potegne za seboj posledice na vseh drugih bratih in na bratstvih na ravni enot reda, konferenc, super-konferenc in reda v celoti. Spremembe, ki se dogajajo znotraj določenih enot reda, ne zadevajo samo teh enot samih, ampak zadevajo tudi druge province, konference in cel red. Na

ravni provinc počasi poganja korenine nov duh vesoljne identitete naše frančiškanske poklicanosti in poslanstva. Rezultati sociološke študije in vprašalnika razkrivajo med brati naraščajočo željo po okrepitevi vezi medprovincialne solidarnosti in sodelovanja na vseh področjih našega življenja; po podiranju pregrad, ki nam preprečujejo, da bi se z večjo svobodo in bolj odgovorno gibali med različnimi enotami reda in da bi bili v službi celega reda za misijonske projekte, ki jih je potrdila najvišja oblast reda oziroma generalni kapitelj. Na ravni konferenc, ki so ustanovljene glede na najmanjše število petih enot reda (GS 200 §4), tudi spremembe v geografiji provinc in samostojnih kustodij zadevajo konference in po naši zakonodaji postavljajo pod vprašaj njihovo zakonitost. O tem bomo morali ponovno premisliti, če hočemo še naprej učinkovito uporabljati strukturo konferenc in super-konferenc, ki imajo za prvenstveni cilj „pospeševanje edinosti, usklajevanje in sodelovanje v življenju in poslanstvu reda“ (GS 200 §1). V naših *Generalnih statutih* reda je jasno, da so vse naše strukture urejene in usmerjene k višji ravni skupnega dobrega, k svetovnemu bratstvu. Vsi tisti, ki služijo redu na vesoljni ravni, se zavedajo, da so prvenstveno odgovorni za celoten red, čeprav si morajo prizadevati, da bi odgovorili na posebne potrebe in da bi pomagali ministrom na področju določenega področja uresničevati službo animiranja in voditi komunikacijo in občestvenost med področji, znotraj konferenc in z osrednjim vodstvom reda.

18. Drugo področje obnovljenega zanimanja v redu je vprašanje, kdo lahko vrši višje službe v redu, službo generalnega ministra, generalnega vikarja, provincialnega ministra, provincialnega vikarja in kustosa samostojne kustodije. Po veljavni zakonodaji kanonskega prava, *Generalnih konstitucij* in *Generalnih statutih* (čl. 3), lahko redno jurisdikcijo vršijo samo bratje, ki imajo zakrament svetega reda, ker nas Cerkev prišteva med kleriške ustanove (čl. 3 §2), čeprav je Cerkev priznala, da so vsi bratje enaki v svojih redovnih pravicah in dolžnostih, „razen kar izhaja iz svetega reda“ (čl. 3, §1). Red je skupaj s kapucini in minoriti večkrat skušal obravnavati to vprašanje s svetim sedežem ob različnih priložnostih, vendar je vedno dobil odgovor veljavne zakonodaje. Generalni definatorij je nedavno razpravljal o tej materiji in začel dialog z našim frančiškanskim nadškofom njegovo ekcelenco mons. Joséjem Rodríguezom Carballom, OFM, prejšnjim generalnim ministrom. Začeli smo tudi s pregledom cerkvene zakonodaje, njene zgodovine, prejšnjih prizadevanj, da bi raziskali možne spremembe, ki bi nam omogočile, da bi lahko tudi brate neduhovnike izvolili v višje službe. Drugo prizadevanje je bilo v tem, da smo štiri brate neduhovnike imenovali za glasovalce na tem plenarnem svetu, da bi zagotovili dejavno sodelovanje in vključenost te pomembne skupine bratov v razpravo in

odločitve, ki zadevajo število generalnih definitorjev, ki je potrebno, da zadosti potrebam reda na svetovni ravni, in način njihove izvolitve. Jasnno je, da morajo naše razprave vsebovati tudi resno in na molitvi sloneče razmišljanje in razločevanje v zvezi s stanjem reda, Cerkve in sveta, in glede tega, kako bi lahko mi, manjši bratje, bili bolj učinkoviti v utelešanju naše karizme in v sodelovanju pri preobrazbi našega življenja, življenja Cerkve in sveta. Medtem moramo mi vsi prenoviti svojo zavezanost načelu vesoljnega bratstva, v katerem smo vsi bratje popolnoma enaki v svojih redovnih pravicah in dolžnostih. Skupaj z generalnimi ministri prvega in tretjega reda, bo generalni definitorij prosil papeža Frančiška, naj spodbudi posebno komisijo, ki jo je *ustanovil* blaženi papež Janez Pavel II. v *Posvečenem življenju* (1996, 61), „da bi preučila in rešila probleme, povezane z vprašanjem ...“ Priznavamo modrost blaženega Janeza Pavla II., ko je dejal, da bosta on in rimska kurija „počakala na zaključke komisije, preden bosta pristopila k primernim odločitvam v skladu s tem, kar bo z oblastjo določeno.“ Kolikor vem, še ni bila objavljena nobena izjava, noben dokument in nobena odločitev te komisije. Še naprej se bomo ukvarjali s tem v tem šestletju in prosili bodoče vodstvo reda, naj vztraja pri seznanjanju z našo prošnjo. To nam kot redu ne bi smelo na noben način preprečiti, da bi še naprej oblikovali in predlagali novih načinov pospeševanja dostojanstva in enakosti vseh bratov reda. Vedno bomo pustili, da Duh preobrazi naše srce in naš um.

Trajne vrednote, spremenljive izrazne oblike

19. Ponovna poživitev in uresničevanje središčnih vrednot naše identitete manjših bratov bi morala služiti kot vodilno načelo za reorganizacijo struktur in služb, ki jih bomo imeli za absolutno bistvene za utelešenje naše poklicanosti posvečenih redovnikov v današnji Cerkvi in svetu. Zato „bi strukture morale biti postavljene v službo evangeljskega življenja in v polnosti odsevati njegovo kakovost. To življenje pojasnjuje in opravičuje naš način delovanja, naš način življenja v bratstvu in naš način izvrševanja evangelizacijskega poslanstva Cerkve in reda danes“ (prim. Giacomo Bini, *Nagovor generalnega ministra*, v „Acta Consilii Plenarii Ordinis Fratrum Minorum“, Guadalajara, Jalisco, Mehika, 5. - 17. novembra 2001, str. 107). Uvodne besede *Instrumentum laboris* tega plenarnega sveta nas spominjajo: „Svojo poklicanost manjših bratov živimo s pomočjo bratskih struktur našega reda, ki so smiselne samo toliko, kolikor so zamišljene za celovito poklicno animiranje vseh bratov in za cerkvenostno služenje, h kateremu smo bili poklicani“ (str. 9).

Kot zaključek

20. Prvenstveni cilj plenarnega sveta je „pregledati rezultate podrobne študije, ki jo je opravila mednarodna komisija s sodelovanjem nekaterih enot reda in konferenc, o generalnem vodstvu reda.“ Svet mora razmisliti in sprejeti odločitev o številu generalnih definitorjev in o načinu njihove izvolitve (NdE, *Naročilo* 45). Odločitve, ki bodo sprejete o številu in načinu izvolitve generalnih definitorjev, bodo stopile v veljavo *ad experimentum* na generalnem kapitulju 2015 (prim. NdE, *Naročilo* 45,4). Obravnavati bomo morali drugi dve tradicionalni podtemi: strukture in stanje reda danes ter izziv bratov, ki izstopajo iz frančiškanskega življenja. Potem pa so zadaj in okoli teh tem in podtem vedno še širša vprašanja, povezana z našim življenjem v skupnosti in z našim preroškim pričevanjem v sedanjem svetu. V zadnjem odstavku *Instrumentum laboris* beremo: „Načelo, ki lahko koristno spremlja delo PSR, je prepričanje, da morajo biti vse strukture v službi občestva in pripadnosti redu; ne gre za to ali ono provinco, to ali ono konferenco, ampak za karizmo in poslanstvo reda. Samo pogled na red v celoti nam lahko pomaga, da bomo dali pravo ravnotežje posameznim delom in lahko poudari primernost različnih struktur. In vse to zaradi tega, da bi rasla tudi kakovost našega bratskega življenja v službi kraljestva, v skladu z našo poklicanostjo *izpolnjevanja svetega evangelija našega Gospoda Jezusa Kristusa*“ (str. 30).

21. Končno za zaključek prepuščam vašemu razmišljanju sledeči vprašanji:

- Na kakšne načine nam naše razumevanje bistvenih in univerzalno obvezujočih vrednot naše frančiškanske identitete lahko pomaga pri razmišljanju o sedanjih strukturah reda na vseh ravneh, da bi lahko učinkoviteje odgovorile na današnje potrebe frančiškanskega življenja?
- Kako lahko poglobimo razmišljanje o naravi in uresničevanju vlog avtoritete, da bi pospeševale čut soodgovornosti, soudeležbe, sodelovanja, komunikacije in ustvarjalnosti znotraj življenja krajevnih bratstev, na ravni provinc, kustodij, fundacij in na ravni vesoljnega bratstva reda? Katere so tiste temeljne teme, ki v tej razpravi ne smejo izostati? Kakšna sredstva lahko uporabimo za to razmišljanje?

22. Naj Bog blagoslovi delo vseh, ki smo zbrani na tem plenarnem svetu, in naj blagoslovi tudi življenje in pričevanje vseh bratov reda. Hvala vam za delo, ki ste ga vi, konference in posamezne enote rede opravili v pripravi na ta plenarni svet. Pripravljalno delo je pomembno, ne sme pa določati cilja, h kateremu nas Duh v teh dneh lahko vodi, če se bomo odprli Bogu in njegovi želji, da bi stalno prenavljali strukture reda z namenom, da bi prenovili življenje vseh bratov. Naj nas Božji Duh ter odprtost srca in uma vse vodijo k sveti novosti: „Novo vino v nove mehove.“

Seja Južnoslovanske konference provincialnih ministrov OFM (JKPMOFM)

Zagreb, 30. januarja 2014

V provincialatu hrvaške frančiškanske province sv. Cirila in Metoda, Opatovina 41, je bila 30. januarja 2014 seja JKPMOFM. Na seji so bili vsi provincialni ministri razen br. Miljenka Šteke, ki je imel gripo, nadomeščal pa ga je br. Ivan Ševo, provincialni vikar Hercegovske province. Br. Ernesta Siekierke, našega generalnega definatorja ni bilo, poslal pa je pozdrave in zaželel uspešno delo. Navzoč je bil tudi br. Nikola Vukoja, tajnik konference.

Br. Lovro Gavran, predsednik konference, je začel z molitvijo, v kateri smo se spomnili pokojnega br. Zvezdana Linića, pokojnega Ratka Šteke, očeta br. Miljenka Šteke, in drugih pokojnih bratov iz naše konference. Posebno je pozdravil gostitelja, br. Željka Železnjaka, ki nas je bratsko pogostil, tako kot tolikokrat poprej, in br. Ivana Ševo, vikarja hercegovske province. Tega je prosil, naj naše pozdrave in dobre želje prenese br. Miljenku.

Nato smo prešli na dnevni red, kakor je bil napovedan. Objavljamo najpomembnejše točke.

1. Pogled na Plenarni svet reda (PSR), Konstancin-Jeziorna, Poljska, 17. - 30. 11. 2013

Br. Lovro Gavran je na kratko poročal o obhajanju in delu PSR. Eno od zahtevnejših vprašanj je bilo vprašanje števila in načina volitev generalnih definatorjev. Kot temeljna kriterija sta bila sprejeta zemljepisna oddaljenost posameznih enot konference in število bratov v posamezni konferenci. Število definatorjev je bilo zmanjšano na osem. Odločeno je bilo takole: Latinska Amerika – 2 generalna definatorja, Evropa – 3 (prej je imela 4), Afrika, Azija in Severna Amerika po enega.

Za ustanavljanje in obstoj konferenc provincialnih ministrov se predlaga novo merilo. Ne več pet provinc, kakor je bilo doslej, ampak se za oblikovanje konference zahteva najmanj 500 bratov. Drugo vprašanje je zadevalo brate laike, saj je PSR menil, da bi bilo dobro, da bi bili bolj zastopani na generalnem kapitlju. Zato je odločeno, da vsaka konferenca, ki ima več kot 500 bratov, na generalni kapitelj pošlje dva brata laika, konference, ki imajo manj kot 500 bratov, pa bodo poslale samo enega.

Za nas je zelo pomembno, da bi imele obe slovanski konferenci svojega generalnega definatorja, saj nas je veliko, pa tudi oddaljenost je precejšnja. Dejstvo je, da je bil dan predlog, da bi Evropa predlagala 6 kandidatov, izmed katerih bi se izvolili trije generalni definatorji, ki pa ne bi bili za posamezna področja, ampak za vse frančiškane v Evropi. To ni bilo dokončno opredeljeno in generalni kapitelj bo moral to točno definirati. Skratka, mi računamo, da bomo na naslednjem generalnem kapitlju izvolili svojega definatorja, zato moramo poiskati svojega kandidata.

Za tiste konference, ki ne bodo imele svojega generalnega definatorja, bo imenovan delegat. Potrebno pa bo točno določiti, kakšne so njegove obveznosti in pristojnosti. To še ni dorečeno.

2. Dogodki v posameznih provincah

Provincialni ministri so poročali o nekaterih dogodkih in načrtih v svojih provincah. Tukaj navajamo najpomembnejše.

Br. Željko Železnjak (Zagreb) – Zahvalil se je provincialom, da so za to sejo izbrali sedež hrvaške frančiškanske province. Povedal je, da br. Ivan Sesar opravlja generalno vizitacijo, provincialni kapitelj pa se bo začel 21. 4. 2014.

Pred kratkim so obhajali 90 let življenja br. Bonaventura Dude. Načrtovali so, da bi bilo to slanje preprosto, v krogu bratov. Ko pa se je to razvedelo, so ljudje začeli spraševati, tako da je bilo na koncu vse skupaj zelo slovesno z veliko povabljenimi. Dobil je tudi zlato plaketo mesta Zagreba.

Br. Joško Kodžoman (Split) – Od samega začetka njegovega provincialata se dogajajo neprijetni dogodki, ki odvrta pozornost od tistega lepega, ki ga je veliko v provinci. To nas mora spodbuditi, da bi bili bolj odgovorni drug za drugega, saj se zdi, da je premalo iskrene vzajemne bratske odgovornosti, zlasti za brate, ki se znajdejo v kakršnih koli težavah. Sami si ne upamo prositi za pomoč bratov, pa tudi bratje si ne upajo približati tistim, ki so v stiski. O tem se je treba z brati več pogovarjati. Medije zanimajo samo senzacije in se ukvarjajo s tem. O lepih stvareh ne govorijo in ne pišejo. Bolj se moramo potruditi, da bomo dali pravo podobo o sebi.

Omenil je željo in možnost, da bi tudi na karitativnem področju delovali skupaj. Vsi bratje veliko pomagajo, vendar pa kot province ali kot konferenca ne znamo nastopiti skupaj z nekoliko večjo donacijo, ki bo opažena v javnosti.

Br. Joško se je iskreno zahvalil provincialom in vsem bratom, ki so pokazali svojo solidarnost s prispevki za izgradnjo cerkve Gospe Velikoga Zavjeta v Kninu. Posebej je omenil brate Hrvaške frančiškanske province sv. Cirila in Metoda. Gradnja lepo napreduje. Manjka še zvonik, potem pa pride na vrsto notranja ureditev celotnega prostora. Javljajo se dobrotniki, ki želijo pomagati, da bi se cerkev dokončala in pripravila do te mere, da bi lahko v njej redno obhajali bogoslužje, saj je ta cerkev vendarle pomenljiv simbol Hrvaške.

Vse provinciale je ponovno spomnil, naj razmislijo o možnosti večjega sodelovanja pri skrbi za naše starejše in bolne brate. Morda bi lahko razmišljali o nekakšnem sanatoriju za paliativno nego. Zdi se, da na to še nismo pripravljeni, vendar bo to gotovo prišlo na vrsto.

Br. Andrija Bilokapić (Zadar) – Samostane in hiše v Črni Gori so podarili Albanski provinci. Čutijo posledice visoke povprečne starosti bratov in delajo na tem, da bi samostan v Splitu (Poljud)

uredili tako, da bi bil primeren za starejše in bolne brate. Pokazali so bratsko solidarnost in darovali 20.000 € bratom na Filipinih in 90.000 € br. Iliji Barišiću za misijone v Afriki.

Še vedno se dogovarjajo o prenosu nekaterih samostanov na Krško škofijo. Nerezine so tik pred dogovorom, Cavtat pa so za 25 let posodili Palotincem.

Br. Ivan Ševo (prov. vikar – Mostar) – Nedavno so imeli zelo uspešno znanstveno srečanje o br. Dominiku Mandiću, pri tem pa so odkrili polno dragocenih podatkov.

V Chicagu so obhajali 100. rojstni dan br. Častimirja Majića. V kratkem, 7. 2. 2014, bo slovesnost ob spominu na ubite, zlasti na tiste, za katere so začeli postopek beatifikacije, na slovesnost pa prihaja tudi generalni postulator in Rima.

Br. Stane Zore (Ljubljana) – Pripravljajo znanstveno srečanje o 500-letnici province, ki bo 11. 9. 2014 na Trsatu, 12. in 13. 9. pa v Ljubljani. 14. 9. 2014 bo slovesna evharistična daritev.

Pripravljajo knjigo o zgodovini province. Imajo veliko pastoralnih pobud, bratje z začasnimi zaobljubami pa bodo poromali v provinco Bosne Srebrene, kjer je njihov začetek. Zahvalil se je br. Lovru. Tudi oni imajo svoje težave, vendar se dogaja veliko lepega.

Br. Lovro Gavran (Sarajevo) – Na kratko je poročal o reševanju razmer v uredništvu Svjetla Riječi. Velik problem predstavlja pokojninsko zavarovanje bratov. Zaradi neurejenih razmer v BiH so se odločili, da bodo prešli na lastni sklad pokojninskega zavarovanja. Posvetovali so se z različnimi strokovnjaki in tudi sami računali ter prišli do sklepa, da se jim to bolj izplača. Muslimanski verski delavci in pravoslavni duhovniki uživajo celotno zavarovanje, samo katoliški duhovniki in redovniki od države ne dobijo nič. Ker problema s takšno državo ne morejo rešiti, so se odločili, da bodo šli na svoje.

Br. Ivan Ševo je dodal, da tudi gredo tudi v Hercegovini v isti smeri.

3. Dogovor za srečanje s Severnoslovansko konferenco provincialnih ministrov OFM

Glede datuma in kraja srečanja smo se dogovorili že prej (Krakov, 21. do 25. 9. 2014), sedaj pa je bilo treba doreči teme srečanja.

Po pogovoru je bilo odločeno, da predlagamo sledeče teme:

- 1) Priprava za generalni kapitelj
- 2) Dogovor o kandidatih za našega generalnega definitorja

- 3) Nadaljevati bo potrebno tudi razgovor o organizaciji znanstvenega srečanja, o katerem je bilo govora na zadnjem srečanju konferenc, ko je bilo predloženo nekoliko tem. V razgovoru o tem se je zbistrila tema z delovnim naslovom: *Nova evangelizacija v slovanskih deželah po komunizmu*. Z ozirom na vprašanje kako to izpeljati, komu zaupati pripravo in organizacijo, kje in kdaj organizirati, je bilo sklenjeno, da delamo skupaj z brati Severnoslovanske konference. Br. Nikola je zadolžen, da nekaj idej zapiše in pošlje provincialom. Dobro bi bilo, da bi do srečanje v septembru imeli dober predlog programa tega srečanja.
- 4) Ponovno je bilo rečeno, da bi bilo dobro spomniti brate iz Severnoslovanske konference, da smo jih pripravljeni sprejeti na počitnice v naših samostanih. Oni bi bili lahko na voljo turistom iz svojih držav za sveto mašo in druge duhovne potrebe. Prav tako je potrebno spomniti na potrebe po spovednikih v Međugorju, zlasti poleti.

4. Načelni dogovor o kandidatih za generalnega definitorja

Br. Lovro je povedal, da se čas generalnega kapitlja približuje in da bi bilo dobro misliti na naše kandidate za službo generalnega definitorja. Na PSR je bilo jasno rečeno, kakšne pogoje je treba imeti pred očmi: poznanje vsaj enega uradnega jezika reda in izkustvo v upravljanju in vodenju province. Provinciali naj razmišljajo o tem, da bi lahko izbrali dobre kandidate. Prav tako je potrebno razmišljati o imenih dveh bratov laikov iz naše konference, ki bi bila delegata na generalnem kapitolu.

5. Načrt Statuta Komisije za PMOS in izbira delegata za mednarodni svet PMOS

Br. Mijo Džolan je poslal načrt Komisije za PMOS, da bi ga provincialni ministri odobrili. Ko so ga pogledali, so pripomnili, da je v njem veliko nedorečenega in nedoslednosti. Zato so ga vrnili, da se ga dopolni. Ker je bilo istega dne predvideno srečanje naših provincialnih koordinatorjev za PMOS, je br. Stane Zore kot zastopnik Konference za PMOS, zadolžen, da jim to ustno prenese in da dopolnijo načrt Statutov.

Kar zadeva našega delegata za Mednarodni svet PMOS, ki bo v Džakarti od 19. do 26. junija 2014, naj provincialni koordinatorji predložijo kandidata, potem pa bo konferenca imenovala brata.

Na njihov predlog je konferenca imenovala br. Tadeja Strehovca, člana slovenske province.

6. Srečanje provincialnih definitorijev in formativno srečanje gvardijanov na ravni JKPMOOFM

Odločitev konference na srečanju z generalnim ministrom in generalnimi definitorji v Splitu od 17. do 22. 9. 2011, pa tudi na dosedanjih dveh srečanjih so definitoriji sami predlagali, da se enkrat letno organizira srečanje provincialnih ministrov in njihovih definitorijev, da bi razmišljali o medprovincialnosti in večjemu sodelovanju na področju življenja in delovanja bratov, kakor tudi letno srečanje gvardijanov.

Odločeno je, da bo srečanje provincialnih definitorjev v Samoboru v hiši Tabor, od 6. do 8. 10. 2014, ali v Sinju, če bo prosto, od 7. do 8. 10. 2014. To bo organiziralo Medprovincialno tajništvo za vzgojo in študij.

Kar zadeva formativno srečanje gvardijanov, ga bomo predstavili na prihodnje leto, kot mesto srečanja pa je bi omenjen Sinj.

7. Načrt Ratio formationis franciscanae

Br. Joško Kodžoman, odgovorni za vzgojo in študij na ravni konference, je poročal, da so v Medprovincialnem tajništvu za vzgojo in študij naredili načrt RFF. Vzeli so predlogo RFF slovenske province, si razdelili med seboj posamezna poglavja in dodelali besedilo. Srečali so se in uskladjali celotno besedilo.

Čeprav ni potrebno, da bi imela vsaka konferenca svoj RFF, ampak ga morajo imeti samo posamezne province, se jim je zdelo dobro, da skupaj pripravijo to, kar morajo province imeti skupnega, potem pa bo vsaka provinca dodala svoje posebnosti. Br. Joško bo poskrbel, da bo besedilo prevedeno v italijanščino, potem pa bo vsaka provinca temu dodala svoje posebnosti in to poslala na generalno kurijo v odobritev.

Ob srečanju provincialnih tajnikov za vzgojo in študij se bo organiziralo tudi srečanje provincialnih ministrov z vsemi vzgojitelji v naših provincah. Br. Joško in Medprovincialno tajništvo za FS bosta organizirala to srečanje in pravočasno obvestila vse provinciale.

Na koncu se je br. Lovro, predsednik konference, vsem bratom zahvalil za sodelovanje. Posebej se je zahvalil br. Željku Železnjaku, gostitelju srečanja, za bratsko gostoljubje in mu zaželel blagoslovljen potek skorajšnjega provincialnega kapitlja.

Br. Nikola Vukoja, tajnik JKPMOOFM

Pismo provincialnega ministra za Veliko noč

IŠČITE IN BOSTE NAŠLI

*„Gospoda so vzeli iz groba in ne vemo,
kam so ga položili,“
(Jn 20,2).*

***Dragi bratje in sestre,
Kristus, križani, umrli, pokopani
in od mrtvih vstali, naj vam da svoj mir!***

Tisti petek, ki je v zgodovino krščanstva vstopil kot veliki petek, je bil znamenovan z dvojnim doživljanjem. Na eni strani so klali velikonočno jagnje in praznovali pasho. Spominjali so se Božje zvestobe in dobrote, ki jih je rešila iz egiptovskega suženjstva, jih vodila skozi kaos morja in skozi smrt puščave v deželo obljube, v deželo življenja. Praznično ozračje je dopolnjevala še zavest, da ni nikogar več, ki bi ogrožal izročilo starih, ki bi rušil temelje starodavnega verovanja in urejenosti družbe. Na drugi strani so pokopavali tistega, za katerega je eden izmed učencev na poti v Emavs dejal: „Mi pa smo upali, da je on tisti, ki bo odkupil Izrael“ (Lk 24, 21) in s tem izrazil eno najbolj pretresljivih bolečin, ki so zapisane v Novi zavezi. Jezus je umrl ob uri, ko so klali velikonočna jagnjeta, niso mu strli kosti, kajti jagnje je moralo biti neoporečno, pokopali so ga kot kralja, saj je Nikodem prinesel približno sto funtov zmesi mire in aloe, in položili so ga v grob, v katerega še nihče ni bil položen.

Vse te izjemnosti pa niso pomagale „žalujočim ostalim“. Zanje je bil pokop dokončen. Tako zelo

dokončen, da je bila Marija Magdalena, ki je v ranem jutru prvega dneva v tednu, ko je bilo še temno, pohitela h grobu, zaprepadena, morda bi lahko uporabili besedo razočarana, ker je grob našla prazen. Zadnja stvar, ki jo je pričakovala, je bil prazen grob. V evangelijih ne piše, ali je bila Marija zraven, ko je Jezus napovedoval svoje trpljenje, smrt in vstajenje. O tem je pogosto govoril. Odkar so ga učenci začeli spoznavati in ga sprejemati kot Mesija, jim je vedno znova pripovedoval, da je Mesija na drugačen način. Ne vojskovodja. Ne na čelu naroda. Ne revolucionar. Ne tako, kakor se je predstava o Mesiju zasidrala v spominu in pričakovanju njegovega ljudstva. Njegovo mesijanstvo bo razodelo neskončno Očetovo ljubezen do človeka in človeštva. A ta ljubezen, tako kakor vsaka ljubezen, nima nič opraviti z zmagošnjavjem, z vzvišenostjo, z nadvlado. Ljubezen vedno služi. A za Marijo tako kot za ostale Jezusove učence so besede o služenju, o vstajenju, o obuditvi od mrtvih tako neizmerno presegale sposobnost izkustva in dožemanja, da jih sploh niso zares slišali. Bila je ena od žena, ki sta ob pokopu stali od daleč in opazovali, kam je Jožef iz Arimateje položil Jezusa (prim. Mr 15,47). Vsakdanjemu izkustvu, ki jo je prepričevalo, da mrtvi kljub veri v vstajenje mrtvih ostajajo v svojih grobovih, je verjela bolj, kakor Jezusovim besedam. Zato je prvi dan v tednu šla h grobu. Grob

namreč v človeškem čutenju pomeni gomilo in truplo pokojnega v njej.

Spoznanje, da je grob prazen, jo je napolnilo z zgroženostjo. Ne z negotovostjo, kaj bi lahko pomenilo vstajenje, ki se vsekakor izmika vsakemu človekovemu čutenju in razmišljanju. Ampak z zgroženostjo, kaj se je zgodilo s truplom. Nekdo ga je moral vzeti. In kje bi lahko bilo sedaj. Njeno doživljanje je tako polno vprašanj, da ji ne pride niti na kraj pameti in je ne obide noben preblisk o tem, kar je govoril Jezus. Vse, do česar se dokopljeta njeno čutenje in zavest, je: Gospoda so vzeli iz groba in ne vemo, kam so ga položili.

Gospoda so vzeli in ne vemo, kje je. S temi besedami bi lahko izrazili tudi občutje sodobnega človeka, morda kdaj pa kdaj tudi občutje sodobnega manjšega manjšega brata. Svet namreč išče preživetje. V njem je globoko zasidrano hrepenenje po jutrišnjem dnevu, po smislu, po cilju, po izpolnitvi. Istočasno pa zore jutrišnjega dneva še ne vidi, smisla ne doživlja, cilj se mu zdi nedosegljiv. Zaradi tega je sodobni človek tolikokrat razočaran v svojem pričakovanju, v svojem življenju. Vedno znova se vrača h grobu in grob ostaja prazen. On pa ne ve, kje naj bi bil tisti, ki bi moral biti v grobu, da njegovo pričakovanje ne bi bilo zbegano.

Prav v tej točki pa se srečujeta Jezus, Odrešenik, in sodobni človek. Jezus je namreč v smrti dosegel skrajno obrobje človeškega. Podal se je na zadnjo periferijo bivanja in vstopil v nebivanje. Ali človek lahko odide dlje, kot do svojega groba. To je v zgolj tosvetnem pojmovanju zadnji domet človeškega življenja: smrt in položenost v grob. Hamlet gre s svojim „umreti, spati, sanjati, nič več“ celo predalet – tukaj gre samo za umreti; brez spanja in brez sanj.

Glede na razmišljanje papeža Frančiška se zdi, „da imajo nekateri kristjani nekakšen postni čas brez velike noči. Seveda priznam, da veselja ne živimo na isti način v vseh življenjskih stopnjah in okoliščinah, ki so včasih zelo hude. Človek se navadi in spremeni. Vedno pa ostane vsaj svetlobni žarek, ki se poraja iz osebne gotovosti, da smo neskončno in nad vse ljubljani. Razumem osebe, ki se nagibajo k žalosti zaradi hudih težav, ki jih morajo prestajati. Toda počasi je le treba dovoliti, da se začenja porajati veselje vere kot skrito, a trdno zaupanje tudi sredi najhujših stisk: 'Ostaj sem daleč od miru, pozabil sem, kaj je sreča ... To si hočem priklicati v spomin, da bom mogel upati: Gospodove milosti niso končane, njegove milosrčnosti niso izčrpane. Obnavljajo se vsako jutro, velika je njegova zvestoba ... Dobro je, tiho čakati Gospodove pomoči' (Žal 3,17.21-23.26)“ (Veselje evangelija, 6).

Če Marija Magdalena ni bila sposobna niti pomisliti na to, da bi Jezus lahko vstal, moramo tudi manjši bratje našega časa slediti spodbudi papeža Frančiška in se podati na obrobje. Se pravi tja, kjer ni misli na vstajenje, na odrešenje. Dejansko je to najbolj oddaljeno obrobje današnjega sveta.

Tam stopamo v svet nesmisla, v svet zgolj tega trenutka, v katerem je dovoljeno vse, kar znam in zmorem, v svet, v katerem ni nobenega žarka svetlobe in prihodnosti. Ko se človekovo življenje ujame zgolj v sedanji trenutek, izgubi vse odnose, izgubi vse vrednote, izgubi vse. Ostane golo, neizmerno ranljivo in neskončno končno. Kot takšno postane nesmiselno, postane bolezen za smrt.

Na ta področja se moramo manjši bratje podati kot berači smisla. „'Nemirno je naše srce, dokler ne počije v tebi,' je dejal sv. Avguštin. To je resnično popotništvo srca, najvišji izraz našega uboštva: večno ostajati *berači smisla*. V tem iskanju sta srečanje in odpoved (prim. *Flp* 3,7-9), predvsem pa je strastnost in veselje; veselje, ki nam ga nihče ne more vzeti (prim. *Jn* 16,22), veselje zaradi najdenega zaklada, ki v polnosti opravičuje prodajo vsega (prim. *Mt* 13,44-52), ki opravičuje katerokoli odpoved. Kako veliko in lepo je to, kar smo našli! Tako nekaj velikega in lepega je, da vemo, da si nas je Bog zamislil, da nas je ustvaril in da nas ljubi (prim. *LegsC* 46), da se ne bomo nikoli nehali zahvaljevati Očetu usmiljenja (prim. *2 Kor* 1,3) za poklic, ki nam je bil podarjen in ki nam ga je 'z besedo in z zgledom [...] kazal in učil naš blaženi oče Frančišek, njegov [Gospodov] resnični ljubitelj in posnemovalec' (*KlOp* 5)“ (Poživi Božji dar, 23).

Iti na obrobje pomeni postati obroben. Nič več igrati glavne vloge na tem prizorišču sveta. Nič več iskati svetlobe žarometov in naslovov na prvih straneh časopisov. Iti na obrobje pomeni postati anonimni v velikem svetu navidezne resničnosti, ki mimogrede ustvarja zvezde in jih ugaša. Istočasno pa to pomeni biti blizu življenju v utripanju njegovega srca. Tukaj ni nič narejenega, nič zlaganega. Na obrobju, na katerega se je podal Kristus, ljudje v resnici živijo, se bojujejo in umirajo. Daleč od kamer in od novinarskega zanimanja. Iti na obrobje pomeni stopiti v anonimnost. Z drugo besedo to pomeni, da odločitev za obrobje pomeni zavestno odločitev za anonimnost. Svet nas ne pozna, kakor njega ni spoznal (prim. *1 Jn* 3,1).

Dragi bratje, k temu nas vabi papež Frančišek, k temu nas vabi petsto let naše province, k temu nas vabi Gospod Jezus Kristus, v katerem je Bog dokazal, da je tako vzljubil svet, da bi se nihče ne pogubil, kdor vanj veruje, ampak imel večno življenje. Bomo v odločitvi za anonimnost sposobni ljudem našega časa povedati, da je grob prazen, ker je Tisti, ki je bil položen vanj, vstal in živi in hodi pred nami.

Vsem želim blagoslovljeno veliko noč. Z Gospodom Jezusom prinašajte veselje in upanje vsem ljudem.

p. Stane Zore OFM
provincialni minister

Št.: 4/2014

Datum: 14. januar 2014 - Ljubljana-Vič

Zapisnik 4. redne seje provincialnega definitorija

Četrta redna seja provincialnega definitorija je potekala 14. januarja 2014 v samostanu naših bratov na Viču v Ljubljani. Začela se je ob 9.30 uri, udeležili pa so se je provincialni minister p. Stane Zore, provincialni vikar p. Marjan Čuden, definitorji province p. Marjan Čuk, br. Miran Špelič, p. Ambrož Mušič in p. Andraž Arko ter tajnik province br. Janez Papa. Upravičeno je bil na začetku odsoten p. Pepi Lebreht, ki se je pridružil ob koncu. Sejo smo pričeli s kratko molitvijo, ki jo je pripravil br. Miran.

1. Sprejem zapisnika in pojasnila

Zapisnik sprejet.

2. Pregled in potrditev Statuta Frančiškanskega družinskega inštituta

Podan je bil predlog za spremembo nekaterih točk statuta FDI. Ob tem se je razvil pogovor in sledeč zaključek: svet zavoda FDI mora sprejeti spremembe statuta FDI, da jih lahko definitorij potrdi.

3. Dopisi na definitorij

Samostani so poslali definitoriju v presojo in odločanje določena vprašanja, postopke in načrte. Definitorij je najprej pregledal mnenje Sveta za gospodarske zadeve in potem sprejel potrebne sklepe.

Definitorij je obravnaval tudi prošnje nekaterih ustanov in posameznikov, ki pa jim ni mogel ustreči.

4. Načrt koledarja za to leto (plenarni svet, dan province)

Dan province bo 28. maja 2014 pri Novi Štifti ob 100-letnici prihoda frančiškanov.

Plenarni svet province bo v sredo 14. maja 2014 na Viču.

5. 500-letnica province (dogajanje in dogodki)

- Glede koledarja prireditve ob 500-letnici province, je definitorij načrtoval nekatere smernice in razdelil naloge med posamezne brate. Poudarjeno je bilo, da ne gre samo za zunanje praznovanje, ampak mora obletnica spodbuditi našo notranjo zavzetost za redovno življenje in oznanjevanje evangelija.

6. Razno

- Definitorij je govoril tudi o nekaterih osebnih vprašanjih, povezanih z našimi brati.

Prihodnja seja bo v torek 4. marca 2014 ob 9.00 v Centru.

Sejo smo sklenili s kosilom ob 12.30 uri, za katerega se viškemu bratstvu lepo zahvaljujemo.

*br. Janez Papa
tajnik province*

Zapisnik 5. redne seje provincialnega definitorija

Peta redna seja provincialnega definitorija je potekala 4. marca 2014 v samostanu naših bratov na Tromostovju v Ljubljani. Začela se je ob 9.30 uri, udeležili pa so se je provincialni minister p. Stane Zore, provincialni vikar p. Marjan Čuden, definitorji province p. Marjan Cuk, p. Pepi Lebreht, br. Miran Špelič, p. Ambrož Mušič in p. Andraž Arko ter tajnik province br. Janez Papa. Sejo smo pričeli s kratko molitvijo, ki jo je pripravil p. Andraž.

1. Sprejem zapisnika in pojasnila

Zapisnik je bil sprejet in sklepi se uresničujejo.

2. Pregled in potrditev Statuta Frančiškanskega družinskega inštituta

Spremenjena sta dva člena statuta: glede izobrazbe strokovnega vodja (čl. 22) in glede podpisovanja (čl. 7). Po predstavitvi se je razvil pogovor o delu in poslanstvu FDI. Statut je bil potrjen.

3. Dopisi na definitorij

Škofija Koper:

Pri tej točki je bil prisoten p. Niko Žvokelj iz Strunjana.

S škofije je prišel osnutek pogodbe glede Strunjana.

Provincialni minister je predstavil arhivsko gradivo z generalne kurije.

Škofijski osnutek pogodbe predlaga 30-letni brezplačni najem, druga možnost pa je najem za čas mandata sedanjega škofa, to je 8 let.

Po pogovoru, v katerem smo vprašanje pretresli pod različnimi vidiki, smo se odločili pridobiti še druga mnenja (zlasti pravna), potem pa bomo v svojem odgovoru škofiji predstavili svoj pogled, cilje in pričakovanja, pa tudi konkretne možnosti.

Definitorij je obravnaval tudi dopise, ki so jih poslali posamezni samostani in sprejel potrebne sklepe.

4. 500-letnica province (dogajanje in dogodki)

- 1.-4.5.2014 – romanje v Assisi ob 500-letnici province

- 11.9.2014 – simpozij na Trsatu
- 12.-13.9.2014 – simpozij v Ljubljani
- 12.9.2014 ob 20.15 Sattnerjev oratorij v LJ – Center
- 13.9.2014 ob 18h Sattnerjev oratorij na Sveti Gori
- 14.9.2014 ob 16h slovesna sv. maša in prepevanje združenih frančiškanskih zborov v Šiški
- 4.10.2014 – po maši koncert del naših OFM skladateljev v LJ – Center
- izdelava plakata in filmčka (trailerja) – odstran na spletni strani
- foto razstava naših samostanov
- USB ključki – podobice, molitev...
- romarski dan na oratoriju (obisk naših samostanov).

5. Razno

- Obravnavali smo dopise posameznih bratov in odgovorili nanje.
- V nadaljevanju je tekel pogovor o še nekatereh temah gospodarskega značaja.

Prihodnja seja bo v torek 22. aprila 2014 ob 9.00 na Viču.

Sejo smo sklenili s kosilom ob 13.50 uri, za katerega se centrskeemu bratstvu lepo zahvaljujemo.

br. Janez Papa
tajnik province

SAMOSTAN ŽUPNIJA	PREBIVALCEV	KRŠČENIH	NEDELJNIKOV	KRSTI (VSI)	POROKE	POGREBI	OBHAJILA	BOLNIKI		PRVOOBHAJANCI	BIRMANCI	KATEHUMENI			KATEHEZA					MINISTRANTI
								OBHAJILA	MAZILJENI			KRŠČENI	BIRMANI	OBHAJLO	PREDŠOLSKI	OSNOVNA ŠOLA	SKUPIN OŠV	MLADI	ŠTUDENTJE	
Koper	0	0	117	3	0	0	15250	12	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
Strunjan	650	450	100	31	14	3	14700	80	0	6	0	0	0	0	0	32	8	0	0	12
Kostanjevica	6500	?	450	15	6	34	41000	3600	184	15	35	0	1	1	8	135	10	5	5	15
Sveta Gora	0	0	0	14	7	0	34830	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Brezje	0	0	940	0	0	0	125000	0	2200	0	0	2	3	3	0	0	0	7	0	8
Mošnje	1864	1600	94	26	6	23	4000	16	2	7	16	2	3	2	6	72	7	0	0	7
Kamnik	0	0	563	0	0	0	40000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8
LJ-Bežigrad	14000	9000	628	25	1	80	41500	878	78	20	48	2	2	2	0	180	18	10	0	23
LJ-Center	3000	2000	1770	60	10	36	119550	1721	91	28	28	19	29	29	28	285	18	30	90	26
LJ-Šiška	16500	9000	730	30	5	59	47000	250	33	15	34	0	0	0	15	140	16	12	12	25
LJ-Vič	34000	23800	1700	112	10	103	87500	4000	265	66	72	2	7	4	0	650	30	40	30	30
Nova Štifta	0	0	0	0	17	0	12000	60	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10
Novo mesto	10000	5000	1128	49	12	60	71000	175	152	35	44	1	6	5	0	367	22	11	9	62
Nazarje	1500	1000	180	14	2	19	23855	170	59	12	0	1	1	0	0	124	9	7	6	13
Maribor	4500	3100	711	35	6	70	53000	289	284	0	0	5	5	5	3	49	3	4	30	11
Sveta Trojica	2300	2250	450	23	6	19	20250	118	7	16	0	0	0	0	0	280	15	4	0	19
Melbourne	0	0	190	6	4	49	10300	83	64	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6
Sydney	5000	1400	390	9	1	15	12110	94	37	1	4	0	0	0	0	6	1	0	0	26
Lemont	0	0	176	5	2	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
SKUPAJ	99814	58600	10317	457	109	578	772845	11546	3463	221	281	34	57	51	60	2320	157	130	182	308

SAMOSTAN ŽUPNIJA	PEVSKI ZBOR			FSR	BIBLIČNA SKUPINA	KARITAS	ŽPS		ZAKONCI		OSTALE SKUPINE
	OTROŠKI	MLADINSKI	ODRASLI				ČLANI	ŠT. SEJ	SKUPINE	PARI	
Koper	0	0	0	20	16	0	0	0	0	0	Molitvena skupina: 16
Strunjan	15	0	0	0	0	4	15	12	0	0	Skupina staršev
Kostanjevica	15	10	28	12	0	10	18	4	1	4	Verouk za odrasle: 35
Sveta Gora	0	0	16	0	0	0	0	0	0	0	
Brezje	0	12	19	122	42	0	0	0	0	0	Duše žrtve 15-20
Mošnje	0	0	12	0	0	0	14	3	0	0	
Kamniki	0	0	50	16	0	0	0	0	0	0	Verouk za odrasle: 50
Lj-Bežigrad	15	22	22	0	8	10	21	10	2	10	Molitvena skupina v cerkvi 5, Fran. otroci 11, Dram- ska sk. 10, Anim. oratorija 20, Prenova v duhu 18, Skavti 3
Lj-Center	35	60	68	40	80	17	27	10	5	34	MPP, Emavs, Teokafe, Skupina za razporečene, Za- konci v krizi, Zasvojeni, Pravna pomoč, Šola za starše, FO, animatorji, ex-katehumeni, Prenova v Duhu, Šola za zakon, Skupina za ostarele
Lj-Šiška	12	25	15	14	6	12	25	10	4	22	Kateheza dobrega pastirja: 15, Verouk za odrasle: 35, Prenova v Duhu: 6
Lj-Vič	45	40	35	6	10	22	18	6	28	180	Na teden se v Antonovem domu zamenja 82 različnih skupin. Večino teh skupin spremljamo patri z Viča.
Nova Štifta	25	0	22	8	0	0	0	0	0	0	Pripravljeni: 12, duhovne vaje: 25, jasličarji: 10, bralci: 10, glasbena delavnica: 4, molitvena skupina: 10, sku- pina za pripravo 100-letnice: 12, knjižničar: 2
Novo mesto	35	0	43	15	14	25	35	10	5	30	Franciščanski komorni zbor, Vera in Luč, bolniška pastorala, spovedovanje sester redovnic, Klepet ob kavici, Ročna dela, Prenova v Duhu, Slomškovo bralno priznanje, molitveni križ, dramska skupina, mladi kristjani (bivši katehumeni), Skavti in Odrasli skavti
Nazarje	10	15	20	26	0	6	24	8	1	8	FSR Mozirje: 18, molitvena skupina: 13, Franciščanski otroci: 12, Klarise: 12
Maribor	12	0	14	25	8	5	21	10	0	0	FRAMA, molitvena skupina, Franciščanski otroci, pev- ski zbor Laudamus, pevski ansambel Musica
Sveta Trojica	25	0	40	27	7	3	27	10	0	0	Franciščanski otroci in mladina: 15, Animatorji: 10
Melbourne	0	0	15	0	0	0	17	4	0	0	Molitvena skupina, Društvo sv. Eme, revija Misli, Ba- raga hostel, Slomškova šola, gospodarski odbor
Sydney	0	5	15	4	0	0	11	4	0	0	CP zbor Wollongong: 7, CP zbor Canberra: 16, Tečaj slovenščine za odrasle: 2
Lemont	0	0	15	0	0	0	7	2	0	0	krasilke, bralci, izredni delilci obhajila
SKUPAJ	244	189	449	335	191	114	280	103	46	288	

NOVICIAŠKI OBISK SVETE GORE

Leto noviciata teče zelo hitro, sploh s takšnimi dogajanji, kot smo jih doživeli v soboto 14.12.2013.

Danes smo se novinci zagrebške province sv. Cirila in Metoda, zadarske province sv. Hieronima, in slovenske province sv. Križa z magistrom in vicemagistrom odzvali na povabilo p. Pepija in se jutraj odpravili na Sveto Goro. Ob zelo dobrih navodilih za pot, smo bili prav lepo in toplo sprejeti. Pričakal nas je p. Pepi in nas povabil na čaj. Kmalu nato smo videli tudi že dobro znanega br. Ambroža, spoznali pa smo tudi p. Hadrijana in p. Pavla. Po kratkem klepetu in čaju smo si odšli pogledat baziliko, kjer nam je br. Ambrož na kratko predstavil zgodovino bazilike. Ogledali smo si tudi kapelo sv. Mihaela in kapelo prikazanja ter razstavo jaslic. Tako je hitro minilo dopoldne in čas je bil, da se zberemo ob dnevni molitveni uri. Sledilo je obilno in okusno kosilo. Pred kosilom pa smo se pozdravili s p. Simonom Petrom. Preostanek obiska pa smo izkoristili za obisk svetogorskega zvonika, nekateri smo se povzpeli prav na vrh zvonika in si privoščili malo adrenalina ob prelepem in jasnem pogledu na okolico. Nisem

si zapomnil, koliko je zvonik visok, sem si pa zapomnil, da do vrha zvonika vodi natančno 100 stopnic (tako je povedal p. Simon Peter, nisem jih štel). Priti na zvonik ni bilo težko, na vrhu pa se je pojavilo vprašanje, kako nazaj dol; upoštevamo, da ves čas nosimo habit. Kdor je že hodil po stopnicah, ki vodijo na zvonik, ve kako to izgleda in da ni ravno lahka zadeva. Po povratku z zvonika pa smo odšli na grob bratov frančiškanov, kjer smo prisluhnili žalostni in tragični zgodbi p. Igorja. Zanj in za ostale pokojne smo tudi molili. Po počastitvi naših pokojnih bratov pa smo odšli do kipa sv. Frančiška, kjer smo se z njim lahko slikali. Po končanem slikanju pa je sledila kava z avtomata in nato slovo. Med pitjem kave pa smo spoznali še sestro – novinko iz Burkiné Faso. Napočil je čas, da si podamo roke v slovo, in si voščimo vesele praznike. Okoli 15h, se je končal prelep dan, za katerega smo vsi hvaležni Svetogorski Kraljici in dobremu Bogu.

Na koncu pa naj se v imenu vseh novincev in p. Zorana in br. Krunoslava še enkrat zahvalim p. Pepiju za povabilo, in vsem svetogorskim bratom za lepo preživet dan, in dobro družbo.

br. Damjan

OBISK BRATA DAMJANA PRI REŠKEM NADŠKOFOU, MSGR. IVANU DEVČIČU

Vpetek, 27.12. je godoval evangelist Janez – Ivan. Dan bi bil enak drugim, če me ne bi pri kosilu magister Zoran vprašal, če želim iti voščiti nadškofu mons. Ivanu Devčiču za njegov god in sodelovati pri maši v katedrali. Povabilu sem se prav rad odzval in bil ponosen, da je ta čast doletela mene. Tako se je vsa slovesnost začela ob 18. uri v reški katedrali. Sodeloval sem pri slovesni maši, ki jo je vodil sam slavljenec. Nosil sem križ pri procesiji, in tudi mašno knjigo – misal. Na samem začetku sem mislil, kako bo to težko, saj sem to dolžnost opravljal prvič, a sem se zmotil, saj je bil tik ob meni ceremonier, ki mi je vse sproti povedal. Odločil sem se, da ta nepozaben in pomemben trenutek podelim z ostalimi brati, saj mislim, da je to lep dogodek, ki nebo šel v hitro v pozabo.

Kot že rečeno, sem bil zelo počaščen, da sem bil med povabljenimi. Mislim, da leta noviciata resnično ne bom nikoli pozabil.

br. Damjan

Obisk staršev in sorodnikov v klerikatu

V tednu družine smo v soboto, 22.3.2014, bratje v začetni vzgoji z magistrom povabili naše sorodnike in družinske člane na obisk v klerikat. Odzvalo se jih je lepo število in tudi sončno vreme je skupaj z pomladno-prebujajočim ambientom samostana na Tromostovju dodalo delež bogategu dnevu.

Po zbiranju in uvodnih predstavitvah drug drugemu, trije smo namreč prvič sodelovali na tem srečanju (p. Andraž, Alen in Jan Dominik), smo imeli ogled naših sob in prostorov, kjer živimo. Klavzura je ta dan pač morala zamizati na obe očesi. Zatem smo si ogledali še ves samostan in razkazovanje prostorov začinili z marsikatero anekdoto. Poseben del dneva smo namenili ogledu samostanske knjižnice, kjer smo videlo tudi Dalmatinovo Biblijo s Trubarjevim podpisom poleg vseh ostalih dragocenosti. Nazadnje smo se skupaj zbrali na samostanskem koru k sv. maši, ko nas je provincial p. Stane z kleno besedo nagovoril k enosti, zaradi skupnega Očeta. Po angelusu smo skupaj zmolili in zapeli še brevir, seveda ob glasbeni spremljavi p. Vida. Naše srečanje smo kronali z bogatim kosilom, ko smo preizkusili vse zmožnosti obednice ter kuharja Vojka.

Hvaležni za dan resničnega srečanja in molitve smo ob odpiranju doma, odpirali predvsem srca našim domačim in bratom.

Jan Dominik Bogataj

P. ANTON JERMAN: 70-letnik

Vdružbi sobratov domačih in gostov p. Viktorja, p. Tomaža in p. Francija - v duhu se nam z čestitko in voščili ter s konkretnim darilom (šunko in z vinom, tako darilo vedno je oprijemljivo in vedno prav pride) pridružil z onstran velike luže tudi p. Krizolog – smo praznoval življenjski jubilej našega p. Antona.

Jubilanta poznamo kot stoodstotno zanesljivega, 'pripravnega za vsako dobro delo' in zvestega v malem, kar ima v Božjih očeh veliko ceno (prim. Mt 25, 21 b). Nam pa se večkrat zdi to kar samoumevno. Patra Antona se nihče ne boji prositi za kakršno koli uslugo, saj je vedno pripravljen pomagati. Ni mu težko prijeti za ročno, tudi umazano delo. Veliko stvari uredi, ki jih drugi niti ne opazimo, npr. da ura ne bije prav, da eden od zvonov ne zvoní, da so smetnjaki polni ... Ker je že nekaj časa pri hiši, takoj opazi, kje se dela škoda in kje so potrebne njegove roke.

Poleg tega mu ni vseeno, kaj se dogaja v Cerkvi, provinci, državi. Poznamo ga kot duhovitega humorista in karikaturista, manj znano pa je, da ga mnogi verniki, starši in učenci pohvalijo kot dobrega in zanesljivega kateheta, ki otroke solidno pouči!

70-letnica (23. januar) je bila priložnost za toplo zahvalo za vse, kar je storil in kar dela za blagor naše skupnosti in province, obenem pa prošnja: »Gospod, zahvaljujemo se ti, da si nam dal patra Antona in nas združil v bratsko skupnost! Ti, Gospod, imaš v svojih rokah leta našega življenja: naj zasiže tvoj obraz nad patrom Antonom. Blagoslavljal ga in ga varuj! Daj nam razumeti, kako dragocena je vsaka ura in vsak dan našega življenja. Zato nam pomagaj, Gospod, da ne bomo dovolili, da bi minil en sam dan življenja, ne da bi osrečevali drug drugega!

P. Anton, še na mnoga in zadovoljna leta v Gospodovi službi in posvečenem življenju!

P. Zdravko

Brezje

Vmesecu oktobru je kamnoseški mojster osvežil napise pokojnih sobratov na pokopališču in dodal še nove sobrate, ki so umrli v zadnjih letih. Istočasno je osvežil Frančiškovo sončno pesem v atriju samostana, Ko se je prenavljal prezbiterij, se je dvignilo veliko prahu po vsej baziliki. Po končanih delih so baziliko sicer očistili prahu, toda na težko dostopnih delih je prah ostal. Zato so v novembru

prišli restavratorji iz Kranja in so začeli s čiščenjem meniškega kora. Rabili so kar tri tedne, da so ga temeljito očistili, premazali in restavrirali. V mesecu februarju pa so restavratorji očistili in dodali manjkajoče dele okvirju Marije Pomagaj. Po božičnih praznikih pa so začeli postavljati oder za popravilo strehe na severni strani bazilike misleč, da bo treba nekaj pokrpati. Ko pa so začeli razkrivati ostrešje, se je pokazala katastrofa. Prejšnji kvazi-mojstri so ostrešje neprodušno zaprli. Zato je nastajal kondenz, ki pa se ne posuši, ker ni zraka. Les je začel plesniti in iz tega se je rodila goba, ki je uničila celotno ostrešje. Niti en tram ni bil zdrav. Zato je bilo potrebo narediti novo ostrešje in novo kritino-baker. Nekaj tednov smo pustili kup gnilega tramovja pred baziliko, da bodo ljudje videli, kako potrebna je bila prenova. Sicer pa ste na fotografijah, ki jih je poslal p. Robert videli vso grozoto. Bog daj, da bi se iz tega kaj naučili!

V torek 25. februarja, je p. Robert odprl in blagoslovil bolniško sobo, ki je opremljena z defibrilatorjem za oživljanje in drugimi medicinskimi pripomočki za nudenje prve pomoči.

V četrtek 20. marca se je samostanka družina odpravila na izlet in sicer na Trsat, da obiščemo našega novinca br. Damjana. Bratje na Trsatu so nas zelo lepo sprejeli, nam razkazali samostan in bili smo pri skupnem kosilu. Spremljalo nas je lepo toplo spomladansko vreme.

p. Tomaž

Prešernova akademija

Janez Dular (Bežigrad, 8.2.2014)

Bistvena vrednost posameznega človeka ni odvisna od njegovih posebnih lastnosti, po katerih se zdi drugačen od drugih posameznikov – morda boljši, morda slabši; bistvena vrednost posameznega človeka temelji že na tem, da je človek, temelji na dostojanstvu enkratne, neponovljive človeške osebe, ustvarjene po božji podobi. Na tej temeljni ravni smo ljudje enakovredni bratje in sestre. Nekaj podobnega bi lahko rekli za narode; bistvena vrednost posameznega naroda temelji na tem, da je narod enkratna človeška skupnost z neponovljivim prepletom rodovnega in kulturnega izročila. Na tej ravni so si narodi enakovredni in zavest o tem bi morala zadoščati tako za njihovo medsebojno spoštovanje kakor tudi za samozavest vsakega izmed njih.

Pri narodih, v katerih se je zaradi zgodovinske prikrajšanosti ali številčne majhnosti ali drugih vzrokih izoblikovala bolj šibka samozavest, pa prepričanje o temeljni enakovrednosti kot podlagi narodne identitete ni samoumevno. To velja tudi za Slovence: sami sebi težko verjamemo, da smo s svojo zgodovino, kakršna pač je, in s svojo številčno določenostjo, kolikršna pač je, vendarle normalen, enakovreden narod ter da se nam ne bi bilo treba toliko ozirati po drugih narodih in njihovih praktičnih ali simbolnih, resničnih ali umišljenih odlikah, ki jih razglašajo in po katerih naj bi se prepoznali izmed drugih narodov. Lah-

ko se sklicujejo na svojo politično zgodovino, na izredno zemljepisno ali demografsko velikost, na vojaško moč, na obilje naravnih materialnih virov, na gospodarsko razvitost, na utrjeno demokracijo itn. Slovenska identiteta se zdi po merilih in oblikah take vrste precej neizrazita, lahko pa bi se bolj zavedali neke druge identitetne oblike, izražene s Cankarjevo zanosno metaforo – nebesa pod Triglavom.

Ta nebesa naj bi bila lepota slovenske pokrajine in veselje kulturno ustvarjalnih ljudi v tej pokrajini. Res je, posebna odlika Slovenije je v tem, da je to menda edina država, ki ima na svojem koledarju zapisan kulturni dan kot državni praznik in dela prost dan in ki tako uresničuje tudi Cankarjevo metaforo o kulturi kot beli krizantemi v gumbnici, le da ni enotnega mnenja o tem, ali je ta krizantema še zataktna v gumbnici beraške srajce ali že v gumbnici premožnega prazničnega oblačila. Drugače rečeno: ali je naše poudarjanje kulture in obhajanje kulturnega praznika bolj deklarativno prazno ali pa se kultura in kulturna politika uresničujejo kot živo ustvarjanje in sprejemanje kulturnih vrednosti ter kot pristen, neponarejen nacionalni interes, za katerega se učinkovito zavzema tudi država.

S pojmom oziroma besedo kultura seveda ne mislim samo na umetnost in v njem okviru na glasbeno kulturo, likovno kulturo, gledališko in filmsko kulturo ipd., temveč na vsa življenjska

področja in dejavnosti, v katerih se pretakajo vrednote, ki presegajo upoštevanje neposredne naravne nujnosti. Vprašajmo se, katere vrednote upoštevamo v naši prometni kulturi, politični kulturi, medijski kulturi, zdravstveni kulturi, stanovanski kulturi; katere vrednote prevladujejo v množični kulturi, katere vrednote priznavamo v verski kulturi in – ne nazadnje – za katere vrednote se zavzemamo v jezikovni kulturi, prav jezikovna kultura je namreč vsakdanji preskusni kamen naše zavezanosti vrednotam.

Z demokratizacijo in državno osamosvojitvijo se je položaj slovenskega jezika v javnosti precej spremenil, saj se je popolnoma uveljavil tudi kot državni jezik in se je njegova raba razmahnila celo na tipično državotvornih področjih, ki so bila zanj nekoč skoraj tabujski, npr. v vojski, carini, diplomaciji. Priložnost za uveljavljanje in razvoj ima tudi na najnovejših področjih družbenega, znanstvenega in tehnološkega dogajanja. Posebnega poudarka sta pri tem vredna naraščanje zanimanja za učenje slovenščine pri tujcih in široka uveljavitev slovenščine v informacijsko-komunikacijski tehnologiji. Slovenščina kar žubori v naših mobilnih telefonih in nam govori skozi spletna okna računalniških zaslonov. Tako je po svoje res mogoče zagovarjati mnenje, da naši materinščini ni šlo še nikoli tako dobro kakor zdaj.

Ob takih navdušujočih ugotovitvah pa ni mogoče prezreti manj svetle plati novega jezikovnega položaja: slovenski narod je z državno osamosvojitvijo sicer dobil možnost za celovito odločanje o položaju in rabi svojega jezika, vendar slovenski državljani in državni organi te možnosti ne izrabljajo najbolj smotrno. Namesto zavesti, da svoboda in suverenost pomenita tudi odgovornost, so nekateri menili, da je slovensko jezikovno vprašanje z državno osamosvojitvijo samodejno in dokončno rešeno ter da se bo raba slovenščine kot uradnega in prevladujočega jezika vsega javnega sporazumevanja na območju Slovenije posledaj urejala kot samoumevna že pod spontanim vplivom civilne družbe. O tem brezskrbnem, da ne rečemo lahkomišelnem prepuščanju stihiji veliko pove že dejstvo, da sestavljavci prvotnega predloga slovenske ustave leta 1991 sploh niso zapisali posebne določbe o slovenščini kot uradnem jeziku te države, na to jih je šele pozneje v javni obravnavi moral spomniti profesor Toporišič. Podobne nerodnosti so se vrstile pri poznejšem zakonodajnem urejanju jezikovnega položaja, posebno pri pogajanju o vstopu Slovenije v Evropsko zvezo. Takrat se je sicer povečala simbolna vloga slovenščine, saj je prvič v zgodovini postala eden izmed uradnih jezikov pomembne mednarodne organizacije, tako da npr. Uradni list EZ izhaja tudi v slovenščini. Po drugi strani pa je pravni in dejanski status slovenščine na samem Republike Slovenije postal manj trden, ker Slovenija ni pripravila in še danes pripravljenih

zadosti učinkovitih mehanizmov za preprečevanje škodljivih stranskih učinkov prostega pretoka oseb, blaga, kapitala in informacij. Nekoč smo se zaskrbljeno vpraševali, v kakšnem jeziku se sporazumevamo – v slovnično in pravopisno pravilni knjižni slovenščini ali pa morda v potreseni z napakami, nepotrebnimi tujkami, slengizmi in vulgarizmi; danes pa se nam namesto vprašanja „Kakšen jezik?“ čedalje pogosteje postavlja usodnejše vprašanje „Kateri jezik?“ Bomo za medsebojno sporazumevanje izbrali slovenščino ali angleščino ali kateri drug jezik.

Le kako smo se znašli pred tako zagato?

Za slovensko pojmovanje in doživljanje narodne identitete je ključna lastnost pripadnost skupnemu maternemu jeziku, slovenščina velja za vrednoto in za jedrno sestavino naše narodne kulture. Seveda je še veljaven pogovor „Kolikor jezikov znaš, toliko veljaš“, vendar je pomembno tudi to, kdaj, zakaj in kako te jezike uporabljaš. V jezikovni zavesti številnih Slovencev je opaziti nekakšno razcepljenost: deklarativno in celo čustveno poudarjajo pomembnost slovenščine za slovensko kulturno identiteto ter izrekajo sladkobne izjave o ljubezni do „klene slovenske besede“, ko pa bi bilo treba to ljubezen potrditi z dejanji ali za slovenščino celo „kaj storiti“, se hitro pokažejo neodgovornost, nesamozavest, izgovori, dvom o potrebnosti rabe tega jezika in hitra pripravljenost, zamenjati svojo ljubljeno materinščino s katerim tujim jezikom. Zaradi take omahljivosti je že prišlo do uradnih predlogov, naj se odpravijo zavezujoči predpisi o rabi slovenščine v visokem šolstvu; stališče slovenske rektorske konference glede rabe tujega učnega jezika pri vpeljevanju bolonjskih reform kaže, da slovenščina za slovenske univerze sploh ni „vrednota najvišjega ranga“. Kritike so bili deležni tudi zakonski predpisi o obveznem znanju in rabi slovenščine na nekaterih delovnih mestih v gospodarstvu in javnih službah, npr. v zdravstvu, čaš da taki predpisi pomenijo „administrativne ovire“ ali „birokratske ovire“, ki da preprečujejo pretok znanja in inovacij, omejujejo prosti pretok blaga in oseb, zavirajo tehnološki razvoj; obvezno upoštevanje slovenščine da povzroča podjetjem nepotrebne stroške, npr. za tiskanje slovenski plakatov ali prevajanje navodil za uporabo uvoženih izdelkov, zaradi teh stroškov pa se zmanjšuje naša gospodarska konkurenčnost in tako zaradi zahtevane slovenščine ogrožamo delovna mesta. V času gospodarske krize in velike brezposelnosti se nekaterim zdi tako utemeljevanje dokaj prepričljivo, saj ljudje vendar morajo najprej jesti, da bodo sploh lahko govorili in pisali, pa naj govorijo in pišejo v materinščini ali v tujih jezikih. Vendar smo enako utemeljevanje poslušali že pred desetimi leti, v času debelih krav, v času parole o Sloveniji kot zgodbi o uspehu. V resnici je šlo takrat in gre še zdaj za različico neke druge zgodbe, znane že iz Svetega

pisma – zgodbe o Ezavovi prodaji prvorojenstva za skledo leče, zgodbe o nerazčiščenem razmerju med kulturnimi, duhovnimi in materialnimi vrednotami. Zato je bilo odločno vztrajanje nekaterih posameznikov pri prednostni rabi slovenščine že med samimi Slovenci deležno obrekovanja in zasmehovanja, češ da gre za ksenofobijo in romanticizem, ki ne vidi, da slovenščina v objemu globalizacijske angleščine pač ne more preživeti. V tem nihilizmu je razlog, da izraza „ogroženost slovenščine“ danes ne bi smeli izrekati samo s podcenjevalnimi nasmeškom, posebno če ugotavljamo, da je jezikovna zavest poškodovana pri ljudeh vseh generacij in vseh družbenih plasti: v neki anketi med slovenskimi šolarji se je uveljavilo mnenje, da se slovenska pesem na evrovizijskem festivalu dosti sliši, če je zapeta v angleščini, predsednica vlade pa nosi v javnosti pokrivalo z napisom I feel Slovenia.

Po tej mrakobni podobi našega jezikovnega položaja in negotove prihodnosti pa bo prav, če se v okviru Prešernove akademije vprašamo po ljudeh, ki bi jih zaradi njihovega učinkovitega upiranja nakazanemu črnemu scenariju lahko razglasili za zveste nadaljevalce prešernovskega jezikovnega, umetniškega in sploh kulturnega izročila v 20. in deloma v 21. stoletju. Na srečo jih ni prav malo, in tudi če izbiro že na prvem koraku odločno omejimo, recimo na tiste pokojnike, ki bi bili letos stoletni jubilarji, se nam odkrijejo imena, kot so igralec Stane Sever, skladatelj Rado Simoniti, satirik Frane Milčinski Ježek ipd., njihov stoletni vrstnik pa bi bil letos tudi prevajalec Janko Moder (8.5.1914 – 20. okt. 2006). Prav o Janku Modru je na tem mestu primerno posebej spregovoriti že zato, ker je bil do leta 1970 bežigrasji faran in je redno zahajal v našo cerkev, ko je še stala kot Plečnikov prizidek v cerkvi svetega Krištofa na prostoru današnjega Gospodarskega razstavišča; na bežigrasjskih tleh, pa se je že pred drugo svetovno vojno srečeval s pisateljem Finžgarjem kot glavnim urednikom Mohorjeve družbe.

Ker je Moder prevedel okoli 500 leposlovnih in strokovnih knjig iz več kot 20 evropskih jezikov, ga imamo upravičeno za legendo slovenskega prevajalstva, posredovalca klasikov evropske literature in nobelovec od Shakespearja, Molierja in Goetheja do Turgenjeva, Ibsna, Andrića, Bolla, Faulknerja in Marqueza, nič manj pa se ne čudimo, kako se je poleg orjaškega prevajalskega dela ustvarjalno razdal še na številnih drugih področjih, npr. kot lektor, urednik, dramaturg, predavatelj, jezikoslovec, organizator – pa tudi kot publicist in literat. V širši javnosti je bil sicer znan tudi kot pisec jezikovnega koticika v Nedelju (vsak teden skoraj štirideset let), popolnoma neznan pa ostal kot pesnik, vendar se ravno v pesništvu najočitneje navezuje na Prešernovo izročilo, napisal je namreč sonetni venec sonetnih vencev, tj. štirinajst sonetnih vencev po štirinajst sonetov, vse skupaj pa povezano v magistralni

sonet z akrostihom (ki ga imate pred seboj na klopeh).

Janko Moder se je kmalu po jugoslovanski kapitulaciji in razkosanju Slovenije med drugo svetovno vojno dogovarjal z dvema bežigrasjskima prijateljema za odhod v partizane, vendar je sprevidel, da je pod plaščem osvobodilnega boja veliko ribarjenja v kalnem za cilje revolucije. Zato je ostal v Ljubljani ter se preživljal s pisanjem in uredniškim delom pri Mohorjevi družbi in proti koncu vojne kot dramaturg v ljubljanski Drami. Tako se je kot znan kršilec ukaza o kulturnem molku znašel junija 1945 v zaporu, dodatno (po krivici) menda osumljen izdaje Lovra Kuharja – Prežihovega Voranca (poslanega v Dachau). Doma je ostala žena z dvema majhnima otrokoma sama, brez službe in brez prijateljev, saj so se je vsi izogibali zaradi propagande, da gre pri zaprtih za zločince, za sovražne elemente. Zaporске razmere so bile tako obupne, da so nekateri Modrovi sozaporniki, ki so bili med vojno deležni raznih okupatorjevih taborišč, vpili, da je na Miklošičevi hujše kakor na Rabu ali v Dachauu. Modru je ostal pogled skozi reže zabitih zapor-skih oken proti domu z mamo, ki je bila v skrbeh za štiri sinove: eden je bil na sremski fronti in se je čez nekaj časa vrnil hudo ranjen, eden naj bi bil med osvoboditelji, eden rešen iz nemške vojske – je bil med domobranci na Koroškem in leži neznano kje, na Teharjah ali v Rogu, eden zaprt na Miklošičevi.“ Skozi rezo na oknu je tudi videl, kako so neko noč na zapor-skem dvorišču vrgli pisatelja Narteja Velikonjo na tovrnjak in ga odpeljali na strelišče. V takih razmerah in ob takih prizorih se je skušnjavi obupa ali nevarnosti živčnega zloma uprl s kulturno ustvarjalnostjo: da bi ohranil duševno ravnotežje, moralno kondicijo in sploh človeško dostojanstvo, je začel neskončne ure čakanja in negotovosti zapolnjevati s pisanjem sonetnih vencev. Beseda „pisanje“ je v tem primeru seveda uporabljena metaforično, saj ni imel ne svinčnika ne papirja. Vsak verz, vsako rimo, vsako kitico, vsak sonet si je moral izmisliti in si ga zapisati samo v glavi, v spominu – čez dvesto sonetov, ki govorijo o trpljenju v zaporu, o slovenski zgodovini, o družinskem življenju. Modrovo pesnjenje je bilo samoobramba s krikom proti nasilju in kot nekakšna molitev. (Ali ni zanimivo, da je izraz sonetni venec tako podoben izrazu rožni venec?)

Vsebinsko tega velikanskega spominskega rezervoarja je bilo mogoče pretočiti na papir šele po vrnitvi iz zapore. Zaradi verzov, ki so ostro obsojali tako nacistični kot komunistični totalitarizem in napovedovali, da od njune stavbe v prihodnosti ne bo ostal kamen na kamnu, pa je do knjižnega natisa sonetov v obliki pesniške zbirke lahko prišlo šele čez pol stoletja – ob Modrovi osem-desetletnici. Naslov zbirke Sla spomina. Ta naslov opozarja na pomembno vlogo spomina kot „tehnologije“ pri nastajanju in ohranjanju sone-

tnih vencev v zaporskih razmerah, hkrati pa se duhovito navezuje na Prešerna in njegovo pesem z naslovom Sila spomina. Moder se je dobro zavedal, da njegovo prevajalsko in izvirno književno delo v slovenščini pomeni nadaljevanje Prešernovega kulturnega in jezikovnega izročila, in tako je v 14. sonetu 13. sonetnega venca ponosno zapisal, da ni „zavrgel dedine, ki jo Prešeren zapustil vnukom“.

Tudi mi se še malo vrnimo k Prešernu. Iz šolskih klopi vemo, da ima magistralni sonet Prešernovega sonetnega venca posvetilni akrostih PRIMOVI JULIJ. Kakšen akrostih pa je Moder

spletel za magistrale svojega sonetnega venca sonetnih vencev? Ta drobni, značajske mili in skromni človek je v zaporskih razmerah sestavil prisrčen akrostih, ki se glasi: Svoji družinici.

Tako nas je premišljevanje o vrednotah ob prazniku slovenske kulture pripeljalo od splošne uvodne misli o dostojanstvu enkratne, neponovljive človekove osebe prek pojmovanja narodne identitete in jezikovne kulture do pogleda na usodo konkretnega posameznika – pokojnega Janka Modra (danes pa tudi vsakega izmed nas) kot povabljenega in preskušene pričevalca za te vrednote.

Janko Moder **MAGISTRALE**

*Svetloba svetih sanj je neumrljiva:
v nočeh kipenja mladega rojenja,
ozarjena ko mavrica rumena,
junaško smrt in rojstvo v sebi skriva.*

*Iz jutra rosnega se v dan preliwa,
do zadnjih vlaken v tkivo je vpojena,
ran polna in s krvjo je oškropljena,
ugaša, ne ugasne večno živa.*

*Že sanje so z resničnostjo se zlile,
ime pošteno luč je domovine,
ne ugasneš v nič, ko utoneš v noč gomile,*

*in v vekov veke žlahtne spomine ne mine.
Cvetove rožne želje so vzdramile,
iz roda v rod bom v srcu živ družine.*

PASTORALNE RAZMERE

Nekdanji francoski katoliški predsednik Charles de Gaulle (1890-1970) je bil mnenja, da bi morali kristjani »prepevati od nenavadne sreče«. Akademik J. Maritain je trdil, »da si moramo prizadevati, da iz človeškega kaosa ustvarimo posamezna ozvezdja«.

Kako prepevati, kako ustvarjati ozvezdja v času in okolju, ko se vrednote današnjega človeka spreminjajo hitreje kot valuta? Pojavlja se težnja, da bi tudi spol menjavali kot perilo. Lundberg meni, da se je začel proces »popolnega izginotja družine«. In nihče ne ve, s čim jo bomo nadomestili. Svet je s tehniko prodril v naše sobe in celo iz cerkve pregnal tišino. Na sceno je za srednjeveškim menihom in vitezom, vojščakom in meščanom ter delavcem iz prejšnjega stoletja prikorakal »potrošnik«. Na vseh področjih se čuti plehkost, celo družabnost postaja dolgočasna. Na podeželju živijo župniki kot na »potapljaljavih otokih vere«. V mestih pa so naselja vedno manj pregledna in plašča globalizacije in sekularizacije (Rebula to imenuje novo poganstvo) prekrivata vse. Papež Frančišek pa svari pred »posvetno duhovnostjo«. Kako v takem okolju in razmerah posredovati blagovest o odrešenju? Z gotovostjo lahko rečemo, da moramo verniki postati verni in poglobiti duhovno življenje. V molitvi pridemo do novih spoznanj. Vse preveč smo se dali usužnjiti teh-

nološkim novostim, misleč, čim več jih imamo in čim popolnejše so, bolj bomo uspešni. Nihče ne zanika pomena tehnike, a moramo povečati »apostolat žive besede«. Prizadevati si za lepe ljudske pobožnosti in za osebni stik z ljudmi. Koristno bi bilo večkrat pustiti 'mašino' v garaži in se peš napotiti med ljudi (»peš pastoral«). Pomirjati ljudi, saj vse preveč begajo od ene »pobožnosti« do druge in v veri postajajo vedno bolj negotovi. »Čas je rabelj hudi!«

Kako torej izročiti evangelij današnjemu človeku? Odgovor: naravno, preprosto, jasno, doživeto, z žarom in s prepričanjem.

Kakšna je podoba naše viške župnije? Zelo je razprostranjena. Če potegnemo črto od Griča do Murgel in od Rožne doline do Gmajnic, dobimo križ, pod katerim se odvija gost promet po zelo prometni Tržaški cesti in železnici. Poleg tega se tukaj združita vzhodna in zahodna obvoznica in združeni nadaljujeta pot proti Primorski. Zunanje spremembe so opazne: nasproti cerkve, kjer je nekoč stala rojstna hiša pesnice uršulinke m. Elizabete Kremžar, stoji zdaj stanovanjski blok, kateremu dela družbo »dvojček«. Na Viški cesti so morale stare hiše odstopiti prostor trem velikim stanovanjskim blokom. Stari Vič je zgubil svojo nekdanjo podobo. Kjer je nekoč stala opekarna (pred Vrhovci), je nastalo pravo gradbišče, ki ga je treba videti, saj je v gradnji 13 stanovanjskih blo-

kov in spremljajočih objektov z bazeni (med Grbo in zgornjimi Vrhovci). Ob tem novem naselju bo speljana široka cesta, ki bo povezovala Tehnološki park ob Poti za Brdom. S krožišči bo prečkala Cesto na Brdo, Cesto na Vrhovce in Cesto Dolomitskega odreda in nadaljevala pot v bližini pokopališča pod železnico in se priključila na Tržaško cesto. S tem bo razbremenjen promet na področju, ki ga zavzema Vič v ožjem pomenu. Do zdaj je bilo, če si se peljal iz centra proti Brezovici, možno zaviti na desno proti Dobrovi le pri viški cerkvi, Cesti na Ključ in pri Gorjancu. Zdaj bo to mogoče na omenjeni novi cesti. Tehnološki park (center) sestavlja v bližini Kemofarmacije osem stavb, ki so označene s črkami od A do H. V njih imajo sedež razne firme. To je novo ob široki novi cesti. Tudi Biotehnična fakulteta širi svoje dejavnosti, ne samo programsko, ampak tudi prostorsko. Ob Cesti v Zgornji log se množijo nove gradnje. Prej ali slej pa bo pozidano tudi področje v novih Kozarjah (Kozarško polje) proti Dobrovi. Najbrž bo treba tu v prihodnosti iskati prostor za novo župnijo, torej zunaj obvoznice med Tržaško cesto in cesto proti Dobrovi. Sčasoma bo tudi Dobrova najbrž postala del Ljubljane. Naselje Vrhovci se stara, prav tako Rožna dolina in celo dokaj mlade Murgle. Na Vrhovcih in v Rožni dolini opazamo, da se mnoge hiše dozidavajo, nadzidavajo, nekatere stare pa morajo dati prostor novim modernim hišam z raznolikimi oblikami. Tako se tudi podoba teh dveh naselij opazno spreminja.

Župnija se je nekoč večala s priključevanjem zaselkov (Brdo, Kozarje, Kosovo polje, Vrhovci, Grič in Murgle), zdaj se večja z gradnjo novih blokov na še neizkoriščenih zemljiščih, ki jih je še kar nekaj. Leta 1991 je bilo šest krajevnih skupnosti s 23.000 prebivalci. Zdaj naj bi jih bilo 30.000. Natančne številke nihče ne ve in še manj koliko od teh je vernih. Če pogledamo krstno knjigo, najdemo tri zanimive podatke, in sicer, koliko je bilo v posameznih letih 30-letnega obdobja krščenih, koliko od teh birmanih in koliko poročenih. Vzemimo za izhodišče leto 1968, ko je bilo krščenih 296 otrok. Od teh jih je prejelo birmo 175 (59%). Ti so prišli vsaj do osnovnega verskega pouka. Poročilo pa se jih je 124 (42%). Odstotek poročenih vidno pada. Tako se je od tistih, ki so se rodili pred 26 leti (1987), poročilo le 6%. (Ta podatek tudi kaže, da mladi odlašajo s poroko. Razlogi za to so v sedanjí krizi pač očitni.) Seveda je nekaj takih, ki so umrli kot otroci, nekateri so naredili redovne zaobljube, nekaj pa jih je izstopilo iz Cerkve. Kar nekaj je tudi takih, ki so dokazali ničnost zakona in se potem ponovno poročili. Začudimo se, koliko jih ostane brez birme - »birma obnavlja milost krsta in posreduje darove Svetega Duha« Pa še za birmane je to »zakrament preloma s Cerkvijo«, namesto da bi bil trdnejša vključitev v Cerkev. Tako birma ni več praznik veselja, ampak dan žalosti ob slovesu. Kako delovati v takih razmerah? Pastoralnih poskusov ni nikoli manjkalo.. Razlika je v tem, da

se zdaj vse hitreje spreminja, ljudje se odtujujejo, premalo srečujejo, so pod močnim vplivom javnega mnenja. Otroke zaposlujejo s športom, tradicija ne pomeni nič, dve ali tri generacije težko skupaj živijo in zato se lotijo gradnje, ki jim pobere ves denar in čas, imamo pa vedno več na pol praznih hiš. Silno težko starši posredujejo otrokom versko/duhovno življenje. Tudi na podeželju v času počitnic otrok skoraj ni več pri nedeljski maši. Mladi kmalu ne bodo več vedeli, da obstaja tudi zakrament svetega zakona itd. Kaj je z obljubo, ki jo starši dajo pri krstu?

Kako prepevati od nenavadne sreče? Dokument Pridi in poglej je vabilo! Za koga? Kristjane? Tu se moramo zamisliti in znova začeti pri Kristusu. Spodnja razpredelnica vabi k razmišljanju.

LETO	KRSTI	BIRME	POROČENI
1968	296	175 59%	124 42%
1969	283	172 61%	118 42%
1970	252	170 67%	96 38%
1971	262	151 58%	90 34%
1972	240	141 59%	107 45%
1973	204	108 53%	65 32%
1974	204	117 57%	58 28%
1975	163	87 53%	48 29%
1976	162	106 65%	47 29%
1977	156	97 62%	35 22%
1978	138	81 59%	32 23%
1979	126	91 72%	22 17%
1980	114	76 67%	27 24%
1981	129	80 62%	28 22%
1982	114	72 63%	21 18%
1983	112	78 70%	11 10%
1984	112	74 66%	9 8%
1985	107	70 65%	14 13%
1986	102	62 61%	9 9%
1987	117	76 65%	7 6%
1988	129	83 64%	7 5%
1989	136	67 49%	-
1990	137	70 51%	-
1991	136	79 58%	-
1992	130	62 48%	-
1993	128	65 51%	-
1994	156	90 58%	-
1995	103	49 48%	-
1996	110	57 52%	-
1997	115	76 66%	-
1998	104	59 57%	-

Opomba:

Razpredelnica za 30-letno obdobje kaže število krščenih in koliko od teh je bilo birmanih, za obdobje prvih 20 let pa tudi število poročenih.

P. Zdravko Jakop

ZNOVA ZAČETI PRI KRISTUSU

VCerkvenem dokumentu V zarji tretjega tisočletja je izražena želja, da bi se verniki potrudili za »ponovno odkritje Kristusa, odrešenika in evangelizatorja«. Iz tega odkritja pa naj bi izhajalo »pričevanje kristjanov«, hrepenenje po svetosti, želja po spreobrnjenju in osebni prenovi. Tega pa ne bo brez »globoke molitve« in sprejemanja najbolj potrebnih.

V tem času naj bi se ponovno vprašali: »Kristus, kdo si?« Kljub temu da je bilo že v 19. stoletju izdanih nešteto izvodov knjige Jezusovo življenje – kar 62 tisoč knjig, ostaja Jezus za mnoge neznanec. V teh knjigah so avtorji »v svojih napetih psiholoških življenjskih opisih bolj kot Jezusovega duha podajali duha časa, v katerem so živeli sami«. Resnica pa je, da Jezusa najbolj spoznamo, če se vrnemo k evangelijem, ki stojijo »pred nami nedotaknjeni v svoji neomajni, natančni, in vendar nedoumljivi preprostosti, očiščeni pajčevin«. Evangeljsko sporočilo pa ni nekaj, kar bi poslušali neprizadeto, tako rekoč udobno, v naslonjaču. Evangeljsko sporočilo nas vabi, da vstanemo iz udobja in poklekemo.

»Tebe, Kristus, potrebujemo. Tebe samega in nikogar drugega. Edino Ti, ki nas ljubiš, veš, kako neizmerno velika je naša potreba po Tebi v tej uri na tem svetu. Vsi Te potrebujemo, ti-

sti, ki Te ne poznajo, še veliko bolj kakor tisti, ki Te poznajo« (Giovanni Papini).

Jezus je prerok, a povsem drugačen od drugih prerokov. Le-ti se sklicujejo na Jahveja, ki jih pošilja, Jezus pa na svoj: »Resnično vam povem ...«. Jezus je 'rabi' in še več kot rabi, saj si upa »popravljati« Sveto pismo (»Postavo sem prišel dopolnit!«). Jezus ne govori o neki megleni preteklosti in daljni prihodnosti, ampak pravi: »Božje kraljestvo je med vami« (Lk 17,21). Gre za božjo sedanjost, za božje okolje. Jezus je v ostrem nasprotju z vsem, kar ljudje od njega pričakujejo. Je Gospod, Alfa in Omega in Emanuel.

Zgodovina se deli na zgodovino pred Kristusom in zgodovino po Kristusu, in vendar se zdi, da je res, kar pravi Vittorio Messori: »O Jezusu se med vzgojenimi osebami ne govori.« Duhovniki sicer pridigajo o evangelijih, a si ne upajo skupaj s poslušalci »spustiti se v klet, da bi pregledali, ali ima stavba sploh temelje«. Neverni o Jezusu ne govorijo, da lahko ostanejo v dvomih, verni pa o Njem ne govorijo, da lahko ostanejo verni. Toda dejstvo ostane: »Če nam je prav ali ne, vseč ali ne, ta dva zloga (Je-zus) sta povezana s smislom naše usode tako v Evropi, v obeh Amerikah, v Oceaniji kot v Afriki in širnih pokrajinah Azije.«

Zaradi tega dejstva, ki ga nihče ne more spremeniti, nam Jezusov nauk daje globoke odgovore na temeljna človeška vprašanja. Zadnje (ali

prvo) najtežje vprašanje je naša smrt. Nekateri pravijo: »Ničesar ni, samo tema!« Temu pa nasprotuje božji poslanec z vprašanjem: »Čemu iščete živega med mrtvimi?« Samo Kristus lahko odgovarja: »Ne boj se! Jaz sem Prvi in Poslednji in Živi. Bil sem mrtev, a glej, živim na veke vekov in imam ključ smrti in podzemlja« (Raz 1,18). To je dejansko edini človek v zgodovini, o katerem pravijo, da se je vrnil živ iz predora smrti. In s to osebo je že dvajset stoletij povezana ideja o Bogu. Ker je za nekatere neumnost, da je judovski delavec in poraženi proletarec premagal smrt in prevrnil kamen s svojega groba, zato je evangelij dialog, ki se nikoli ne konča oziroma se vedno konča z vprašanjem: »Kaj pa vi pravite, kdo sem?« To vprašanje bo zastavljeno tudi zadnjemu Zemljanu.

S strani človeka pa nič novega: »Nobenega človeškega bitja niso ljudje tako ljubili in tako sovražili; tako častili in tako zaničevali; tako razglašali in mu tako nasprotovali ...« Ta Jezus nam je tako enak, da ga brez Judeževega poljuba sploh ne morejo ločiti od nas. In vendar samo od Njega dobi zgodovina svoj smisel in svoje opraviči-

lo. Njegova nevesta pa kljub gubam in madežem ostaja naša mati – njena lepota pa je blišč resničnosti. Na katoliškem drevesu je brez dvoma veliko suhih vej, kljub temu pa Kristusova kri ne neha krožiti od korenin do najmanjše vejice in do zadnjega lističa (ki je bil danes krščen).

V tem času naj bi naš Gospod Jezus Kristus v našem življenju zažarel v vsem sijaju; z njim naj bi se intimno srečali, ker srečanje z njim lahko preusmeri naše življenje. V vsej resničnosti naj bi podoživeli vero apostola Petra, ki je tudi v našem imenu zatrdil: »Gospod, h komu pojdemo? Besede večnega življenja imaš!« To pa bo mogoče, če bomo gojili občestvo in bratstvo, saj velja: »Kjer sta dva, nista brez Boga.«

(Viri: Vittorio Messori, *Kdo je Jezus*; David Watson, *Jezus nekdaj in danes*; Francois Mauriac, *Jezusovo življenje*; Daniel Rops, *Jezus v svojem času*; Jožef Ricciotti, *Jezusovo življenje*; Joseph Ratzinger, *Jezus iz Nazareta*; V zarji tretjega tisočletja, CD 58)

P. Zdravko Jakop

ODNOS DO BRANJA

Poznamo gesla: »Povej mi, kaj bereš in povem ti, kdo si!« »Če ne bomo brali, nas bo pobralo« (T. Pavček). Imamo spodbude: bralno značko, Knjižni sejem, Teden knjige, izid redne zbirke Mohorjeve družbe ... in poznamo tožbe: »Pišem, a niko ne čita!« (p. E. Hoško).

Do iznajdbe tiska (J. Gutenberg, + 1468) so se ljudje učili predvsem iz poslušanja, po iznajdbi tiska pa vedno bolj iz branja knjig, ki so bile sprva redke. Branje je postalo eden od pomembnejših načinov stalnega izobraževanja. Tudi današnji človek se mora in more stalno izobraževati in izpopolnjevati. Najprej mora osvojiti znanje prejšnjih generacij in ga potem dopolnjevati (nadgraditi). To velja za vsako generacijo. Razvitost neke države se meri po odstotku izobražencev.

Učimo se drug od drugega s poslušanjem, publiciranjem in branjem. Branje je vsekakor eno od osnovnih napajališč. »Za učenjaka pa je strokovno branje glavno poklicno orodje.« Knjiga mora biti naša stalna hrana.

Slomšek je bil mnenja, da je lahko narod dvigniti na višjo stopnjo samo z dobro knjigo. Iz takega prepričanja je ustanovil za naš narod res pomembno Mohorjevo družbo. Noben človek, posebno izšolan, ne more biti brezbrizen do knjige in slovenske kulture. »Resnično: knjige so nas rešile,« je zapisal Marcel Reich Ranicki. To so vedeli slovenski pisatelji, slovenski duhovniki, ki so pred uničenjem skrivali slovenske knjige pod oltarjem (tega ne smemo nikoli pozabiti!). To sta vedela Slomšek, Ivan Trinko, to so vedeli prekmurski duhovniki. Izid vsake knjige je bil resnično dogodek, vreden vse pozornosti, saj je bil povod za veselje. Za knjige so bili mnogi pripravljeni plačati tudi zadnje dinarje. Če to ni bilo mogoče, pa so si jih radi sposojali.

Po stoletjih po Gutenbergu je prišla na prizorišče digitalizacija. To je novo poglavje! Zdaj se sprašujemo o prednostih klasične (papirne) knjige

in digitalne. Katera bo prevladala. Prednosti in pomanjkljivost imata obe. Tiskane že poznamo, digitalne pa šele spoznavamo. Najbrž pa velja, da tisti, ki ni bral klasične knjige, tudi digitalne ne bo! Mitja Čander je povedal svoje mnenje: Digitalni svet prinaša nevarnost, da bo razpršil človekovo koncentracijo ter da bo človek plaval bolj na površini kot v globini. Za branje knjige (še posebej brevirja!) je treba več časa in energije, kot je to potrebno za branje časopisa ali spletnih novic.

In petje

Slomšek je poleg branja močno naglašal pomen petja, saj je bil ob vizitacijah pozoren tudi na petje. »Za Slovenca ni lepšega darila, ne dražjega spomina, ne večjega veselja, kakor je domača pesem.« Sploh so slovenski duhovniki tudi s petjem prebujali in utrjevali narodno zavest. Zelo znan je duhovnik Jožef Lipold (1786-1855), Slomškov sodobnik, ki je na gori Oljki zbiral množice in jih z zgledom spodbujal k petju. Kako so fašisti na Primorskem preganjali slovensko petje.

In kako je danes? V gostilnah v Sloveniji nihče več ne poje. Doma se prav tako ne sme več peti, ker nekateri poslušajo radio ali pa so pred računalnikom. Nekateri pa poslušajo posneto glasbo, ker menijo, da je bolj dovršena. In tako pesem zamira, žal, tudi v Cerkvi.

Kaj če bi si vzeli k srcu nasvet pevca Louja Reeda: »Učite nadarjene otroke petja / učite jih o milosti / učite jih o sončnih zahodih, mesečini / učite jih o jezi, grehu, ki pride z zoro / učite jih o rožah, lepoti pozabljenja. / Vsi nadarjeni otroci / učite nadarjene otroke / o poteh ljudi in živali / o mestih, zgodovini skrivnosti / njihovih pregrehah in vrlinah / o vejah, ki dehtijo v vetru. / Učite jih o odpuščanju, učite jih o milosti / učite jih o glasbi in o mrzli in očiščujoči vodi.«

P. Zdravko Jakop

+ p. Lojze (Stanislav) Kos

(nagovor na pogrebu)

MIR ŽIVIM, POKOJ MRTVIM! Kralj, kateremu vse živi, je poklical k sebi iz smrtnega k nesmrtnemu življenju našega sobrata p. Alojzija (Stanislava) Kosa. Na tem svetu je živel 76 let, 2 meseca in 5 dni. Bogu je služil v serafinskem redu 55 let in 6 mesecev. Duhovnik je bil 49 let. Umrl je v Sempetrski bolnišnici dne 3.3.2014 ob 11. uri. Bratje, izpolnimo čim prej svoje molitvene obveznosti do pokojnega sobrata, kot nam naročajo naši Posebni statuti province.

To obvestilo je v ponedeljek, 3. marca, v vse naše samostane prineslo novice, da je malo pred svojo zlato mašo svojo redovniško in duhovniško pot na tem svetu izpolnil naš brat p. Lojze. 76 let življenja, 55 let redovništva, 49 let duhovništva. Tri letnice, same na sebi premalo zgovorne, da bi mogle zajeti življenje in služenje, veselja in razočaranja, boje in uspehe, ki so posamezne dneve polnili s svetlobo in sencami, z nasmehom ali s solzami. Večina med vami je + p. Lojzeta poznala precej let njegovega služenja tukaj na Kapeli in na Sveti Gori, saj je bil na Goriškem kar 43 let. Rad pa bi vam predstavil, kaj nosijo v sebi ta njegova leta.

Leta 1937, v času velike gospodarske krize, ko je na vrata zgodovine vse močnejše trkala 2. svetovna vojna, sta bila oče Franc in mama Ivana, ki se je pred poroko pisala Šega, pripravljena sprejeti trkanje novega življenja na vrata njunega starševstva. Tako se je 29. decembra 1937 rodil Stanislav Kos, peti od sedmih sinov, ki so se rodili v tej družini. H krstu so ga še isti dan nesli v župnijo Ribnica, kamor spada vas Sušje.

Nekaj dni za tem, ko je njegov najstarejši brat Ivan na praznik apostolov Petra in Pavla 29. junija 1957 prejel mašniško posvečenje, je Stanislav Kos 19. avgusta kot maturant napisal prošnjo frančiškanskemu provincialu in v njej sporočil,

da želi postati duhovnik v Frančiškovem redu. 3. septembra je bil v samostanu v Novem mestu že preoblečen v frančiškanski habit in dobil ime br. Alojzij. Leto pozneje je 4. septembra 1958 ob koncu noviciata prav tako v Novem mestu izrekel prve zaobljube. Iz Novega mesta je prišel v Ljubljano, kjer je študiral teologijo. 13. novembra 1963 je v izrekel slovesne zaobljube, ki jih je sprejel provincial Marijan Valenčak. V diakona je bil posvečen 14. marca 1964, 29. junija istega leta pa je bil v Ljubljani posvečen v mašnika.

Po posvečenju je eno leto ob nedeljah pomagal v Ljubljani za Bežigradom, njegovo prvo kaplansko mesto pa je bilo v župniji Ljubljana Vič, kjer je bil do leta 1968, ko je bil prestavljen v drugo veliko Ljubljansko župnijo, v Šiško, kjer je spet ostal tri leta. Leta 1971 so ga prestavili v Novo gorico, kjer je bil gvardijan v samostanu na Kostanjevici in župnik župnije Kapela. Tu je preživel tudi večji del svojega duhovniškega življenja in se s svojim delovanjem globoko zapisal v srca in spomin ljudi. V času bivanja na Kostanjevici je bil izvoljen tudi v vodstvo naše Slovenske frančiškanske province Svetega križa kot provincialni definator. Po petnajstih letih je bil prestavljen na Sveto Goro, kjer je ostal trinajst let, do leta 1998. Tik pred koncem tisočletja je spet prišel v samostan na Kostanjevici, kjer je pred tremi dnevi, 3. septembra ob enajstih dopoldne dočkal izpolni-

tev Jezusove obljube v poslovilnem govoru, da bo zopet prišel in nas vzel k sebi v Očetovo hišo, da bomo tudi mi tam, kjer je On.

Dovolite mi, da ob teh življenjskih podatkih p. Lojzeta predstavim v nekaj slikah. Prepričan sem, da te podobe o njem nosi s seboj večina med nami. Najprej ga uzremo, kako v frančiškanskem habitu stoji pred pevskim zborom in z dirigiranjem izvablja iz pevcev najboljše, kar znajo. Že kot kaplan v Ljubljani na Viču je pokazal velik smisel za delo z otroki. Skupaj s p. Francetom Ačkom sta oskrbela marsikatero pesem, ki jo še danes prepevajo otroški zbori po naših župnijah. Pravijo, da je p. Lojze prinesel besedilo in prepričal p. Franceta, da je na tisto besedilo napisal glasbo. Kdo ne pozna pesmi Hej, pastirci, ali pa Angelci stopajo in toliko drugih. Njegovo bližino z otroki sem opazoval, ko sem bil tukaj v noviciatu. Navdihoval jih je in navduševal za sodelovanje. Prepevali so v zborih, peli so psalme pri maši in še toliko drugih stvari. Nagovoriti in navdušiti pa je znal tudi odrasle. S kakšnim navdušenjem so pevci prihajali na vaje in s kakšnim zanosom so predstavili svoje znanje s petjem pri mašah in na božičnicah, ki so jih prirejali v raznih cerkvah po Goriškem. Pa tudi sam je z veseljem zapel s svojim žametnim basom. Pri tem delu so mu vedno stali ob strani sodelavci, ki jih je znal pridobiti in navduševati. Pokazal jim je zaupanje in cenil je njihovo delo.

Z veliko skrbnostjo se je pripravljaj na oznanjevanje. Pravzaprav se je držal navodila svetega Frančiška Asiškega, ustanovitelja našega reda, ki v devetem poglavju Vodila opominja in spodbuja brate, naj bo njihovo „govorjenje v pridigah dobro preudarjeno in dostojno, v korist in spodbudo ljudstva, kateremu naj oznanjajo grehe in kreposti, kazen in slavo s katerimi govori, ker je tudi Gospod na kratko govoril na zemlji.“ Lahko bi rekli, da je že takrat spolnjeval navodilo papeža Frančiška v apostolski spodbudi Veselje evangelija, kjer precejšen del tega dokumenta namenja ravno vprašanju pridiganja. Tudi v zadnjem času, ko zaradi bolezni ni več maševal v cerkvi in je sveto daritev opravljal na samostanskem koru, sem ga vedno, kadar sem ga prišel obiskat, našel z odprto knjigo na mizi – s pridigarskimi priročniki, duhovnimi knjigami, kot bi se pripravljaj na nedeljsko pridigo.

Druga podoba p. Lojzeta je njegova razmeroma majhna postava v delovnem kombinezonu, ki ga je nosil, dokler so mu moči dopuščale, da je opravljal fizična dela. Ko je bil gvardijan samostana na Kostanjevici, se je moral spoprijeti s posledicami hudega potresa, ki je maja leta 1976 stresel Posočje. Samostan in cerkev sta bila hudo poškodovana. Povsod smo takrat lahko videli rdeče pike, s katerimi so strokovnjaki označevali, kateri prostori so nevarni za bivanje. P. Lojze se je skupaj z brati nemudoma lotil obnove. Dobili so mojstre, ki so začeli statično sanacijo zgradb.

Brez takojšnjega ukrepanja bi drugi potres, ki je isto območje stresel v septembru, Kostanjevico s samostanom in cerkvijo v resnici spremenil v ruševine. To niso bili meseci, to so bila leta, ko so bili pri hiši nenehno mojstri. Zidarji, krovci, pleskarji, štukaterji ... In p. Lojze je bil vedno z njimi. V modrem delovnem kombinezonu.

In morda še tretja podoba p. Lojzeta. Opešanega, oslabelega, s palico. Vseh njegovih bojov, ki jih je bojeval skozi leta, vseh ran, ki so se zarisale vanj, ne bomo nikoli spoznali. Pozna jih samo Bog, On, ki je prišel na našo zemljo, da bi bil odrešenik in njemu ga danes izročamo. Te rane so ga včasih naredile za slabotnega. Tukaj bi se rad zahvalil vsem vam, dragi verniki in prijatelji + p. Lojzeta. Vedno znova sem doživel, s kolikšnim sočutjem, usmiljenjem in ljubeznijo ste ga sprejemali, ga spoštovali in ga spremljali. Na poseben način se želim zahvaliti gospe Ani Vončina, ki mu je namenila čas in skrb, ko ga je spremljala v njegovih boleznih zadnjih let. Vsem se vam zahvaljujem. Njegovim domačim, vsem, ki vas je njegova smrt pretresla, v imenu slovenskih frančiškanov izrekam sožalje in obljubljam molitev. Povabim vas, da se še vedno srečujemo v molitvi in daritvi svete maše za + p. Lojzeta. Usmiljenega Boga prosim, naj ga zaradi odrešenjske daritve Jezusa Kristusa sprejme k sebi, Gospodarja žetve pa, naj naši Cerkvi pošlje nove zveste in svete delavce na svojo njivo.

Dragi p. Lojze, hvala vam za vse, kar ste iz ljubezni do Boga naredili za ljudi. Gospod naj bo vaš mir. V njem počivajte.

NASLOVNIK PROVINCE

■ BREZJE

Brezje 72
4243 BREZJE
tel.: (04) 537 07 **
fax: (04) 537 07 20
brezje@ofm.si
*Za pos. brate namesto **:*
02 - Jan; 03 - Leopold;
04 - Polikarp;
05 - Bonaventura;
06 - Dragan; 07 - Tadej;
08 - Leon; 09 - Tomaž;
18 - Robert; 26 - Zakristija;
Romarski urad - 00

■ KAMNIK

Franciški trg 2
1241 KAMNIK
tel.: (064) 179 910
kamnik@ofm.si
p. Mari 040 296 319
p. Pashal 0593 66 486
p. Lavrencij 0593 66 480
p. Ernest 0593 66 481
p. Franci 0593 66 484

■ KOPER

Destradijev trg 10a
6000 KOPER
tel.: (0590) 73 470
fax: (0590) 73 475
koper@ofm.si
Za pos. brate namesto 0:
1 - Lucij; 2 - Andrej;
9 - Boris

■ LJUBLJANA-CENTER

Prešernov trg 4
1000 LJUBLJANA
tel.: (01) 242 9***
*Za pos. brate namesto ***:*
300 - porta;
310 - Stane, prov. minister;
311 - faks - provincialat;
312 - Miran; 313 - faks - hiša;
314 - Christian; 316 - Avguštin;
318 - Janko; 322 - Marko;
323 - faks - Marko; 324 - Edvard;
328 - Ksaver;
332 - Ambrož, gvardijan;
336 - Vid; 337 - Pavle, župnik;
341 - s. Ivana;
351 - klerikat sp. - Benedikt,
Boštjan, Jan Dominik, Alen;
353 - klerikat zg. - Dominik,
Melhior;
355 - Andraž, vikar in magister

■ LJUBLJANA-BEŽIGRAD

Küzmičeva 6
1000 LJUBLJANA
tel.: (0590) 717 **
lj.bezigrad@ofm.si
*Za pos. brate namesto **:*
21 - Regalat; 22 - Viktor;
25 - Jernej

■ LJUBLJANA-ŠIŠKA

Černetova 20
1000 LJUBLJANA
tel.: (01) 583 72 70
fax: (01) 583 72 99
lj.siska@ofm.si
Za pos. brate namesto 70:
77 - Silvin; 80 - Bogdan;
82 - Gregor

■ LJUBLJANA - VIČ in Komisariat za Sv. deželo

Tržaška 85
1000 LJUBLJANA
tel.: (01) 244 42 52
fax: (01) 244 42 53
lj.vic@ofm.si
Za pos. brate namesto 52:
56 - Anton; 57 - Hieronim;
58 - Zdravko; 59 - Marjan;
61 - Tadej; 62 - Andrej;
50 - Komisariat

■ SESTRE KLARISE

Andreja Bitenca 138
1000 LJUBLJANA
tel.: (01) 518 25 00

■ MARIBOR

Ul. škofa Maksimiljana
Držečnika 7
2000 MARIBOR
tel.: (02) 228 51 10
fax: (02) 228 51 12
maribor@ofm.si
Za pos. brate namesto 10:
13 - Tomaž H.; 16 - Evgen;
15 - Janez; 19 - Bogdan

■ MOŠNJE

Mošnje 8
4240 RADOVLJICA
tel. in fax: (04) 533 88 78

■ NAZARJE

Samostanska pot 50
3331 NAZARJE
tel.: (03) 583 19 93 in
583 13 98
fax: (03) 583 17 53
nazarje@ofm.si

■ SESTRE KLARISE

Samostanska pot 51
3331 NAZARJE
tel.: (03) 583 13 91

■ NOVA GORICA

Škrabčeva 1, p.p. 303
5001 NOVA GORICA
tel.: (05) 330 77 50
fax: (05) 330 77 51
info@samostan-kostanjevica.si
Za pos. brate namesto 0:
2 - Tomaž; 3 - Marjan;
4 - Vili; 5 - Miran;
6 - Lojze; 7 - Bruno

■ NOVA ŠTIFTA

Nova Štifa 3
1317 SODRAŽICA
tel.: (01) 836 99 43
fax: (01) 836 99 44
nova.stifta@ofm.si

■ NOVO MESTO

Franciški trg 1
8000 NOVO MESTO
tel.: (07) 338 14 70
fax: (07) 338 14 79
novo.mesto@ofm.si
Za pos. brate namesto 0:
1 - Peter; 3 - Marko;
4 - Krizostom; 7 - Janez

■ STRUNJAN

Strunjan 141
6323 STRUNJAN
tel.: (05) 678 20 05
fax: (05) 678 01 48
strunjan@ofm.si

■ PROVINCIALNA HIŠA

Strunjan 134
tel. govornica:
(05) 678 21 21

■ SVETA GORA

Sveta Gora 2
5250 SOLKAN
tel.: (05) 330 40 20
sv.gora@ofm.si
Za pos. brate namesto 20:
22 - Simon Peter;
25 - Hadrijan; 28 - Pepi;
30 - Miha; 32 - Pavel;
32 - Rafael; 37 - Ambrož

■ SVETA TROJICA

Meznaričeva 8
2235 SV. TROJICA v
Sl. gor.
tel. in fax: (02) 720 55 56
sv.trojica@ofm.si

■ p. Jože Urbanija

Grabe 33
2277 SREDIŠČE ob
Dravi
tel. (02) 713 40 90
GSM: (051) 265 793

Tujina

■ AVSTRALIJA

■ ADELAIDE - WEST HINDMARSH Holy Family Slovenian Mission

51 Young Avenue
AU - WEST HINDMAR-
SH SA 5007
tel.: 00 61 8 8121 3869

■ MELBOURNE - KEW SS. Cyril and Methodius' Slovenian Mission

19 A'Beckett Street,
PO BOX 197
AU - KEW VIC 3101
tel.: 00 61 3 9853 7787
fax: 00 61 3 9853 6176
mobitel:
0061 412 555 840

■ SYDNEY - MERRYLANDS St. Raphael's Slovenian Mission

313 Merrylands Road,
PO BOX 280
AU - MERRYLANDS
NSW 2160
tel.: 00 61 2 9637 7147 in
9682 5478
fax: 00 61 2 9682 7692
mobitel:
00 61 409 074 760 in
419 236 783

■ CURIA GENERALIS

Via S. Maria
Mediatrice, 25
IT - 00165 ROMA
tel.: 0039 06 684 919
fax: 0039 06 638 02 92

■ FRANCOSKA GVAJANA

P. Hugo A. Delčnjak
P. Milan Kadunc
2 rue Colonel Tourtet
GF - 97320 Saint Laurent du
Maroni
Guyane Francaise
+594-594-342-716
GSM (Milan): +594-694-275-
761

■ ZDA

■ JOHNSTOWN

St. Therese's Friary
536 Decker Avenue
US - JOHNSTOWN PA
15906
tel.: 001 (814) 539 76 33

■ LEMONT

St. Mary's Friary
14246 Main Street,
PO Box 608
US - LEMONT IL. 60439
tel.: 001 (630) 257 24 94

Slovensko versko središče

tel.: 001 (630) 257 20 68
fax: 001 (630) 257 23 59

■ NEW YORK

St. Cyril's Friary
62 St. Mark's Place
US - NEW YORK NY
10003
tel. in fax:
001 (212) 674 34 42

Elektronski naslovi skupnosti

Provincialat: provincialni.minister@ofm.si
Definitorij: definitorij@ofm.si
Tajništvo province: tajnik@ofm.si
Prokuratura: prokuratura@ofm.si
Založba BF: zbf@ofm.si
Komisariat: komisariat@ofm.si
Generalna kurija: http://www.ofm.org
e-mail: [ime]@ofm.org
[ime] je naziv urada ali oznaka osebe (npr.
mingen, secgen, formgen, missgen,
econgen, pax, acta, ipd.)

Elektronski naslovi bratov

Ambrož Mušič - ambroz.music@rkc.si
Andraž Arko - andraz.arko@rkc.si
Andrej Pollak - andrej.pollak@rkc.si
Andrej Vovk - andrej.vovk@rkc.si
Anton Jerman - anton.jerman@gmail.com
Bernard Golčnik - bernard.golcnik@rkc.si
Bernard Karmanocky - bernard11k@aol.com
Bernardin Sušnik - bernardin@susnik.si
Boštjan Horvat - bostjan.horvat@ymail.com
Bogdan Knavs - bogdan.knavs@rkc.si
Bogdan Rus - bogdan.rus@rkc.si
Boris Markež - boris.markez@rkc.si
Bruno Korošak - bruno.korosak@rkc.si
C. Gostečnik - christian.gostecnik@guest.arnes.si
Ciril A. Božič - cirilb@bigpond.com
Darko Žnidaršič - darko.znidarsic@rkc.si
David Šrumpf - p.david@siol.net
Dominik Papež - rojs2000@yahoo.com
Dragan Vampola - dragan.vampola@rkc.si
Edvard Kovac - edvard.kovac@guest.arnes.si
Evgen Ketiš - evgen.ketis@gmail.com
Filip Rupnik - filipr@volja.net
Franci Seničar - franci.senicar@gmail.com
Franci Kovše - kovse.franc@siol.net
Gregor Kos - gregor.kos@rkc.si
Jan Cvetek - jan.cvetek@gmail.com
Janez Papa - janez.papa@rkc.si
Janez Tretjak - tretjakj@gmail.com
Jernej Kurinčič - jernej.kurincic@rkc.si
Jože Urbanija - joze.urbanija@gmail.com
Krizolog Cimerman - krizolog@yahoo.com
Krizostom Komar - krizostom.komar@rkc.si
Leopold Grčar - leopold.grcar@rkc.si
Mari Osredkar - mari.osredkar.ofm@siol.net
Marian Cvitak - marijan.cvitak@amis.net
Marjan Čuden - marjan.cuden@rkc.si
Marjan Čuk - marjan.cuk@rkc.si
Matej Papež - pmatej.papez@gmail.com
Melhior Grošelj - mage.maister@gmail.com
Metod Ogorevc - metodofm@sbeglobal.net
Mihael S. Vovk - mihael.vovk@rkc.si
Milan Kadunc - milan.kadunc@rkc.si
Miran Špelič - miran.spelic@rkc.si
Niko Žvokelj - niko.zvokelj@rkc.si
Pavle Jakop - pavle.jakop@siol.net
Pepi Lebreht - pepi.lebreht@rkc.si
Peter Lavrih - pater.peter@rkc.si
Peter Vrabec - peter.vrabec@rkc.si
Rafko Slejko - rafaels@libero.it
Regalat Razbočan - regalat@gmail.com
Robert Bahčič - robert.bahcic@rkc.si
Silvin Krajnc - silvin.krajnc@rkc.si
Simon P. Berlec - simon.peter.berlec@rkc.si
Stane Zore - stane.zore@rkc.si
Tadej Inglič - tadej.inglic@rkc.si
Tadej Strehovec - tadej.strehovec@gmail.com
Tomaž Hočevar - tomaz.hocevar@rkc.si
Tomaž Pinter - tomaz.pinter@rkc.si
Valerijan Jenko - valerian@pacific.net.au
Vid Lisjak - pater.vid@gmail.com
Viktor Papež - viktor.papez@rkc.si
Vili Pustoslemšek - vili.pustoslemsek@rkc.si
Zdravko Jakop - zdravko.jakop.ofm@gmail.com

Sicer pa velja za vse člane naše province, ki
imajo svoj osebni e-naslov tudi načelo: ime.
priimek@ofm.si

